

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының
Елховой авыл Советы

КАРАРЫ

6 апрель 2022 ел

№46

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Елховой авылы җирлегенең Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 25 декабрдәгә 72 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше, Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының «Әлмәт муниципаль районы территориясендә урнашкан җирлекләргә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә өлкәсендә җирле әһәмияттәгә аерым мәсьәләләргә хәл итү буенча «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлеге вәкаләтләренә бер өлешен тапшыру турында» 2021 елның 28 сентябрдәгә 81 номерлы карары нигезендә

Елховой авыл Советы КАРАР БИРӨ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Елховой авылы җирлегенең Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 25 декабрдәгә 72 номерлы карарына түбәндәгә үзгәрешләргә кертергә:

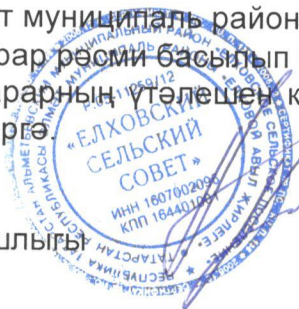
- Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Елховой авылы җирлегенең Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә I, II, III өлешләрен яңа редакциядә бәян итәргә (карага 1 нче кушымта).

2. Әлеге карарны Елховой авылы., Совет урамы., 67 йорт торак пункт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU), «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренә Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Елховой авыл җирлеге башлыгына йөкләргә.

Елховой
авыл җирлеге башлыгы

А.А. Хәсәншин

Татарстан Республикасы Өлмөт
муниципаль районының Елховой авыл
Советы карарына
6 апрель 2022 ел №46
1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨЛМӨТ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ ЕЛХОВОЙ АВЫЛЫ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӨН
ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШЛӘР КАГЫЙДӘЛӘРЕ

ЭЧТӨЛӨК

I ӨЛӨШ. ШӨҺӨР ТӨЗЕЛӨШӨН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӨ ЖИРДӨН
ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛӨШ АЛЫП БАРУНЫ ЖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ 4

1 бүлөк. Гомуми нигезлэмэлэр	4
Статья 1. Элеге Кагыйдэлөрдө кулланыла торган төп төшенчөлөр.	4
Статья 2. Кагыйдэлөрне кертү, билгеләү һәм аның составы.	9
Статья 3. Шөһөр төзелешен жайга салу линиясе.	10
Статья 4. Шөһөр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.	11
Статья 5. Жирдөн файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның жирдөн файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.	14
Статья 6. Кагыйдэлөрне бозган өчен җаваплылык.	15
2 бүлөк. Жирдөн файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.	15
Статья 7. Объектлар һәм шөһөр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.	15
Статья 8. «Елховой авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген территориясендә жирдөн файдалануны һәм төзелешне жайга салуны гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.	16
Статья 9. Жирдөн файдалану һәм төзелеш комиссиясе.	17
Статья 10. Иҗтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.	17
3 бүлөк. Кагыйдэлөрне гамәлгә керткәнче барлыкка килгән күчемсез милекне файдалану хокукы.	24
Статья 11. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезлэмэләр.	24
Статья 12. Кагыйдэләргә туры килми торган күчемсез милек объектларыннан файдалану һәм төзелеш үзгәрешләре.	25
4 бүлөк. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт. Төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт.	26
Статья 13. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү.	26
Статья 14. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алу тәртибе.	27
5 бүлөк. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 15. Территорияне планлаштыру документлары.	29
Статья 16. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү тәртибе.	30
6 бүлөк. Жир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.	34
Статья 17. Муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау.	34
Статья 18. Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу.	34
Статья 19. Гавами сервитутлар билгеләү.	35

Статья 20. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану. 36

7 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре. 36

Статья 21. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе. 36

Статья 22. Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында. 39

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ 40

8 бүлек. Территориянең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы 40

Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. 40

9 бүлек. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы. 41

Статья 24. «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы. 41

Статья 25. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләргә гамәлдә булу зоналары картасы. 42

III ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ. 42

10 бүлек. Күчәмсез милекне рәхсәт ителгән файдалану төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары. 42

Статья 26. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияләрдән зоналарның төрләре. 42

11 бүлек. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне файдалануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары. 73

Статья 27. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануның чикләүләрен тасвирлау. 73

Статья 28. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы. 82

Статья 29. Гавами сервитутларның эшчәнлек зоналары. 82

12 бүлек. Шәһәр төзелеше регламентлары шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган төп җирләргә билгеләү һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләргә билгеләү. 82

Статья 30. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм җирләргә билгеләү. 82

І ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӘ ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУНЫ ЖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. *Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр.*

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

жир кишәрлеген арендау - аренда шартнамәсе буенча вакытлыча файдалануга түләү өчен физик затка яисә юридик затка жир кишәрлеге биру;

территорияне төзекләндерү - гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәмин итүгә һәм арттыруга, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын яхшыртуга, торак пунктлар территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, территорияләрне карап тотуга юнәлдерелгән, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру эшчәнлеге;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре - законнарда, әлеге Кагыйдәләрдә, башка норматив хокукий актларда, норматив-техник документларда билгеләнгән таләпләрне мәжбүри үтәгән очракта, жир кишәрлекләрендә гамәлгә ашыру һәм урнаштыру әлеге Кагыйдәләрдә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары составында биләү нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар. Күчәмсез файдалануның рөхсәт ителгән төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрен, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрен, рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрен үз эченә ала;

рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре - аерым территориаль зонага (подзонага) карата шәһәр төзелеше регламентының «Рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре» исемлегендә аларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләренә һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләренә карата өстәмә сыйфатында гына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Шул ук вакытта әлеге Кагыйдәләр мондый эшчәнлекнең күләмнәре һәм башка параметрлары буенча рөхсәт ителгән файдалануның тиешле төп төрләренең һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләренең күләмнәре һәм башка параметрлары белән чагыштыруда чикләүләр билгеләнә;

генераль план - жирлекне территориаль планлаштыруның максатын, бурычларын һәм юнәлешләрен, территориянең тотрыклы үсешен тәмин итү өчен эшләнә торган аларны гамәлгә ашыру этапларын билгели торган территориаль планлаштыру документы төре;

жир кишәрлекләренең дәүләт кадастр исәбенә алуы - жир кишәрлекләренең бердәм дәүләт реестрында тасвирлау һәм индивидуальләштерү, шуның нәтижәсендә һәр жир кишәрлеге шундый характеристикалар ала, алар аны башка жир кишәрлекләреннән аерып алырга һәм аны сыйфатлы һәм икътисадый бәяләүне гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;

күчәмсез мөлкәтне дәүләт кадастр исәбенә алу - жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары турында, төзелеп бетмәгән

объектлар турында, бердәм күчемсез комплекслар турында, ә федераль законда билгеләнгән очрақларда һәм жиһ белән нык бәйләнгән башка объектлар турында күчемсез милек реестрына кертү, Ягъни, аларны билгеләнмиһә күчереп йөртү мөмкин түгел (алга таба шулай ук - күчемсез милек объектлары), алар мондый күчемсез милек объектының индивидуаль-билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торған характеристикалары булған булуын раслый, яки аның яшәешен туктатуны, шулай ук күчемсез милек объектлары турында әлеге Федераль законда каралған башка белешмәләрне раслый;

шәһәр төзелеше эшчәнлеге - территорияль планлаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру, территорияне планлаштыру, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, капитал ремонт, реконструкцияләү рәвешендә гамәлгә ашырыла торған территорияләрне, капитал төзелеш объектларын жиһерү, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү, территорияләрне комплекслы үстерү һәм аларны төзекләндерү, шул исәптән шәһәрләрне һәм башка жиһлекләрне үстерү эшчәнлеге;

шәһәр төзелеше зоналары - территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында территорияне зоналаштыру;

шәһәр төзелеше регламенты - тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торған жиһ кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жиһ кишәрлекләре өстендә һәм өслегендә булған бөтен нәрсә кебек үк һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларынан файдалану процессында файдаланыла, жиһ кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, жиһ кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралған территорияләргә карата тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең минималь мөмкин булған дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь мөмкин булған территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;

төзүче – үзенә караған жиһ кишәрлегендә яисә хокук иясенең (дәүләт (муниципаль) милке объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары), "Росатом" атом энергиясе буенча дәүләт корпорациясе, "Роскосмос" космик эшчәнлегә буенча дәүләт корпорациясе, бюджеттан тыш дәүләт фондларының идарә органнары яки жиһле үзидарә органнары килешүләр нигезендә үзләренең дәүләт (муниципаль) заказчысы вәкаләтләрен тапшырганнар яки "Территорияләрне үстерү фонды" гавами-хокукий компаниясе турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында" 2017 елның 29 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 13.3 статьясы нигезендә төзелеш алып баручы үз функцияләрен килешүгә нигезләнәп тапшыручы) жиһ кишәрлегендә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне, капитал ремонтлауны, сүтүне тәмин итүче, шулай ук инженерлык эзләнүләрен башкару, аларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау өчен проект документларын әзерләүче физик яисә юридик зат. Төзүче, шәһәр төзелеше эшчәнлегә турындагы законнардакаралганча, техник заказчыга үз функцияләрен тапшырырга хокуклы;

техник заказчы - инженерлык тикшеренүләрэн үтәү турында, проект документларын эзерләү турында, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, сүтү турында шартнамәләр ясаучы төзүче тарафыннан һәм төзүче исеменнән вәкаләтле юридик зат, Күрсәтелгән эш төрләрэн үтәүгә биремнәр эзерли, инженер эзләнүләрэн башкаручы һәм (яисә) проект документларын эзерләүче, капитал төзелеш объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә, капитал ремонтлауга, сүтүгә, күрсәтелгән төр эшләрне башкару өчен кирәкле материалларны һәм документларны тапшыра, , проект документациясен раслый, капитал төзелеш объектын эксплуатациягә кертүгә рөхсәт алу өчен кирәкле документларны имзалай, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарда каралган башка функцияләрне гамәлгә ашыра (алга таба шулай ук - техник заказчы функцияләре). Техник заказчы функцияләре, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 47 статьясындагы 2.1 өлешендә, 48 статьясындагы 4.1 өлешендә, 52 статьясындагы 2.1 һәм 2.2 өлешләрәндә, 55.31 статьясындагы 5 һәм 6 өлешләрәндә каралган очрактардан тыш, инженерлык эзләнүләре, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт, капитал төзелеш объектларын сүтү өлкәсендә үз-үзен жайга салучы оешма өгъзасы гына башкара ала;

жир кишәрлеге - жир кадастрында һәм жир кишәрлекләренә хокукларны дөүләт теркәве документларында беркетелгән чикләре, мәйданы, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган жир өслегенә бер өлеше;

күчәмсез әйбер - жир өслегенә бер өлешен тәшкит итүче әйбер, һәм аны индивидуаль билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия;

территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар - Россия Федерациясә халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарларән) саклау зоналары (алга таба - мәдәни мирас объектлары), мәдәни мирас объектларының яклау зоналары, су саклау зоналары, су басу зоналары, эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясә, Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар;

кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнәргә, үзгәртеләргә яисә бетереләргә тиешле линияләр;

линияле объектлар - электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

шәһәр төзелешен жайга салу линиясә - кызыл линияләр; жир кишәрлекләре чикләре; жир кишәрлекләре чикләреннән төзелмәләренә минималь чиген билгеләүче линияләр (төзелешне жайга салу линияләрен дө кертеп); территорияль зоналар һәм аларның составындагы зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелешләрне, корылмаларны сатып алу, резервлау юлы белән; жир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналары чикләре;

кызыл линияләрден чигенү линиясе (яисә төзелешне көйләү линиясе) - биналар, корылмалар, корылмалар урнаштыру өчен рәхсәт ителә торган урын чикләрен билгеләгән территорияне планлаштыру документларында билгеләнә торган линияләр;

күчәмсез мөлкәт (күчәмсез мөлкәтне дәүләт теркәве турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законда булган (билгеләнгән) төшенчә мәгънәсендә күчәмсез мөлкәт объекты) – жир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары, төзелеп бетмәгән объектлар, бердәм күчәмсез комплекслар һәм башкалар;

капиталь төзелеш объекты - төзелеш эшләре тәмамланмаган бина, төзелеш, корылма, объектлар (алга таба-төзелеп бетмәгән объектлар), капитал булмаган төзелешләр, корылмалар һәм жир участогының аерым уңайлыклары (алмаштыру, каплау һәм башкалар);

капиталь булмаган төзелмә, корылмалар – Жир белән ныклы бәйләнеше булмаган төзелмә, корылмалар корылмалар һәм аларның конструктив характеристикалары аларның күчәнүен һәм (яисә) демонтажны һәм алга таба, төзелешләрнең, корылмаларның төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләүгә тулысынча зыян китермичә жыюны (шул исәптән киосклар, лапаслар һәм башка шундый корылмалар, корылмалар) гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә;

капиталь төзелеш объектын сүтү - капитал төзелеш объектын жимерү (табигать күренешләре яисә өченче затларның хокукка каршы гамәлләре аркасында жимерелүдән тыш), капитал төзелеш объектын, шул исәптән аның өлешләрен сүтү һәм (яисә) демонтажлау юлы белән бетерү;

рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - техник регламентларны үтәгәндә өстәмә рәхсәтсез аерым территориаль зонага (подзонага) карата шәһәр төзелеше регламентының "Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре" исемлегендә аларның исемнәрен атау нәтижәсендә рәхсәт ителгән эшчәнлек төрләре (техник регламентлар - төзелеш нормалары һәм куркынычсызлык стандартлары, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре, гражданнар оборонасы таләпләре һәм гадәттән тыш хәлләрне, башка мәжбүри таләпләр кабул ителгәнчегә кадәр);

Кагыйдәләрдән тайпылышлар – өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә конкрет жир кишәрлеккә өчен санкцияләнгән, рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан - корылмаларның биеклегеннән, участокның төзелеш процентларыннан, төзелеш чигенүләреннән һәм башкалар, кишәрлеккә өлеге кагыйдәләр нигезендә кече күләмнән, уңайсыз конфигурациядән, уңайсыз инженерлык-геологик һәм башка характеристикалардан файдалану мөмкинлегенә булмауга бәйле рәвештә файдалану;

күчәмсез милеккә рәхсәт ителгән файдалану – шәһәр төзелеше регламенты нигезендә, кануннар нигезендә билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануга чикләүләр, шулай ук гавами сервитутлар белән күчәмсез мөлкәттән файдалану;

капиталь төзелеш объектларын (линия объектларыннан тыш) реконструкцияләү - капитал төзелеш объекты, аның өлешләре параметрларын (биеклеген, катлар санын, майданын, күләмен), шул исәптән өстәмә төзелеш, үзгәртеп кору, капитал төзелеш объектын киңәйтү, шулай ук капитал төзелеш объектынның төзелеш корылмаларын алмаштыру һәм (яисә) торгызу, мондый конструкцияләрнең аерым элементларын күрсәтелгән

элементларның элементлары һәм (яисә) торгызылуы шундый ук яисә башка яхшырта торган күрсәткечләренә алмаштырудан тыш;

линия объектларын реконструкцияләү - класс, категориясен һәм (яисә) башлангыч билгеләнгән күрсәткечләренә үзгәртүгә китерә торган линия объектлары яисә аларның участкалары (өлешләре) параметрларын үзгәртү яисә мондый объектларның бүленгән полосалары һәм (яисә) сак зоналары чикләрен үзгәртү таләп ителә;

шәхси сервитут - күчәмсез мөлкәт объекты милекчәсе белән сервитут билгеләүне таләп итүче зат арасында килешү яисә суд карары нигезендә билгеләнә торган чит жир кишәрлегеннән файдалану хокукы (сервитут билгеләмичә тәэмин ителә алмый торган кирәкле коммуникацияләренә һәм башка ихтыяжларны узу, салу һәм эксплуатацияләү өчен);

завами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Татарстан Республикасы норматив хокукый акты, Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, жир кишәрлеген аерып алмыйча, чит жир кишәрлегеннән файдалану хокукы;

территория зонасы - жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләп билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зона;

гомуми файдаланудагы территорияләр - аерым затлар даирәсе тоткарлыксыз файдаланыла торган территорияләр (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар);

территориаль планлаштыру - территорияләренә үстерүне планлаштыру, шул исәптән функциональ зоналар билгеләү, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, жирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыруны билгеләү;

урам-юл челтәре - территорияләре, кагыйдә буларак, гомуми файдаланудагы территорияләр булган үзара бәйле территориаль коммуникация объектлары (мәйданнар, урамнар, машина юллары, яр буйлары, бульварлар) системасы;

шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күчәмсез мөлкәттән файдалану төрләре - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлегә Кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу һәм техник регламентлар таләпләрен мәжбүри үтәү нәтижәсендә, әлегә Кагыйдәләрдә әлегә эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен атау нәтижәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар;

территорияләренә тотрыклы үстөрү - шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кешенең иминлеген һәм яшәешенең уңай шартларын тәэмин итү, хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын чикләү һәм табигать ресурсларын әлегә һәм киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә саклауны һәм алардан нәтижәле файдалануны тәэмин итү;

планировка структурасы элементы - муниципаль районның жирлек, шәһәр округы яисә авылара территориясе өлеше (квартал, микрорайон, район һәм башка шундый элементлар). Планировка структурасы элементларының төрләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә;

жир кишәрлекләреннән файдалану күрсәткечләре һәм капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү параметрлары:

жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү - шәһәр төзелеш регламенты нигезендә жир кишәрлекләре территориясендә урнаштырылырга мөмкин булган жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының (биналар һәм корылмаларның) иң чик физик характеристикалары;

төзелеш коэффициенты - биналар һәм корылмалар астында жир кишәрлеге мәйданына урнашкан мәйданның нисбәте (%);

территориядән файдалану коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата) - жир кишәрлеге мәйданына караган барлык биналарның, корылмаларның, корылмаларның гомуми мәйданының нисбәте. Жир кишәрлегендә төзөргә рәхсәт ителә торган биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның гомуми мәйданы шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән территориядән файдалануның максималь коэффициенты мәгънәсен жир кишәрлеге мәйданы күрсәткеченә арттыру белән билгеләнә;

яшелләндерү коэффициенты (жир кишәрлеге территориясенә карата) - яшел утыртмалар (газлар, чөчәкләр, куаклар, биек кәүсәле үсемлекләр) белән капланган жир кишәрлеге территориясә өлеше;

бинаның, корылманың биеклегә - жирнең проект тамгасыннан алып яссы түбәнең иң югары ноктасына кадәр үлчәнгән вертикаль буйлап ераклык яисә кыяк түбән иң югары ноктасына кадәр, төзелмәнең, корылманың иң югары ноктасына кадәр.

Статья 2. Кагыйдәләрне кертү, билгеләү һәм аның составы.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Елховой авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - территориаль зоналар, шәһәр төзелеш регламентлары, әлеге Кагыйдәләрне куллану тәртибе һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган шәһәр төзелеш зоналаштыру документы.

Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы, Россия Федерациясә Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлекнең законнары һәм норматив хокукый актлары, һәм Әлмәт муниципаль районының Елховой авыл жирлеге генераль планы нигезендә эшләнгән.

Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнгән:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлегә бирү юлы белән.

Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- кешеләрнең тормышы һәм сәламәтлегә иминлеген тәэмин итү, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын, әйләнә-тирә табигать мохитен һәм мәдәни мирас

объектларын саклап калу максатларында законнар нигезендә билгеләнгән техник регламентлар һәм башка мәжбүри таләпләр;

- шәһәр төзелешен проектлауның региональ һәм җирле нормативлары;
- җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләре буенча башка норматив хокукый актлар белән.

Җирдән файдалануның һәм төзелешнең әлеге кагыйдәләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) аларны куллану һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын;

- 3) шәһәр төзелеше регламентлары.

Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе түбәндәге нигезләмәләренә үз эченә ала:

- 1) җирле үзидарә органнары җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу турында;

- 2) физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында;

- 3) территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында;

- 4) җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында;

- 5) җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында;

- 6) җирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында.

Әлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген көйләүче һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

Әлеге Кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә бөтен территориясендә гамәлдә.

Статья 3. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе.

1. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе - кызыл линияләр; җир кишәрлекләре чикләре чикләреннән (төзелешне җайга салу линиясен дә кертеп) корылмаларның минималь чигенүләрен билгеләүче линияләр; территорияль зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буенча гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән җир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны сатып алу юлы белән, резервлау юлы белән; җир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүче санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарның чикләре.

2. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе территорияләренә планлаштыру һәм ызанлау проектлары, шулай ук санитар-яклау зоналары проектлары, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең сак зоналары проектлары белән билгеләнә.

3. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе билгеләнгән тәртиптә территорияне планлаштыру документларын раслаганнан соң үтәлү өчен мәжбүри.

Статья 4. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булу чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы белән билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренә бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- Елховой авыл жирлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территорияль зоналарның төрләре;

- мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламенты жир кишәрлекләренә хокукый режимын билгели, шулай ук жир кишәрлекләре өсләгендә булган бөтен нәрсә кебек үк, һәм аларны төзү һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла.

Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче жир кишәрлекләренә кагылмый:

- 1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайланмалар эчтәлегә, параметрлары турында карар кабул ителгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

- 2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- 3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән объектлар;

- 4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

Тарихи җирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөваллау-савыктыру урыннары җирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеш алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре, авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр җирләр өчен авыл хужалыгы җирләре, жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

Урман фонды җирләреннән торак пунктлар чикләренә кертелгән жир кишәрлекләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгәнче, мондый жир кишәрлекләре, урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан файдаланганда билгеләнгән чикләүләренә исәпкә алып, файдаланыла (2016

елның 1 гыйнварына кадәр гражданнарға яисә юридик затларға бирелгән йә хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән яисә аларны торак пункт чикләренә керткәнче билгеләү урманнардан файдалану белән бәйлә булмаган күчәмсез мөлкәт объектлары урнашкан урман кишәрлекләреннән тыш).

Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясә субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр төзелеш регламенты үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) рөхсәт ителгән файдалану параметрлары - жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территорияль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

6. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре;

3) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә буларак кына һәм файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата да рөхсәт ителә торган һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган ярдәмче төрләре.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территорияль зонага карата мәжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрән мондый файдалануның башка төрәнә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеш регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рөхсәтсез һәм килештерүләрсез мөстәкыйль сайлана.

Шәһәр төзелеш регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир

кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрөн үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төрөнә кабул ителә

7. Күчемсез милекне рәхсәт ителгән файдалануны тәэмин итә торган төзекләндерү объектлары, инженерлык-техник объектлар, корылмалар һәм коммуникацияләр, аларның техник регламентларына туры килү шарты белән, һәрвакыт рәхсәт ителә (ә алар үз көченә керткәнчегә кадәр - «Техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлештә норматив техник документлар булып тора).

8. Планировка структурасының бер яисә берничә элементы территориясе чикләрендә капитал төзелеш объектларының эшләвен һәм аларны нормаль эксплуатацияләүне тәэмин итү өчен билгеләнгән инженер-техник объектлар, корылмалар, аларның урнашуы санитар-яклау, башка яклау зоналарын билгеләп, аерым җир кишәрлеге таләп итә, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә.

9. Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2020 елның 10 ноябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә, регламентлар составында санап үтелгән рәхсәт ителгән файдалану төрләрен карап тоту, линия объектын (гомуми файдаланудагы тимер юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыруны һәм эксплуатацияләүне, саклагыч корылмалар (утыртмалар), мелиорация объектларын, антлы-мачта корылмаларын, мәгълүмати һәм геодезик билгеләр урнаштыруны аерым күрсәтмичә генә рәхсәт итә.

10. Җир участкаларының иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) биналарны, корылмаларны урнаштыру рәхсәт ителә торган урыннарны билгеләү максатларында җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, алардан читтә биналар, төзелешләр, корылмалар төзү тыелган;

3) катларның чикле саны яисә биналарның, корылмаларның чикле биеклеге;

4) җир кишәрлеге чикләрендә төзелгән төзелешнең максималь проценты, ул җир кишәрлегенең барлык мәйданына карата төзелеп бетәргә мөмкин булган суммар мәйданының нисбәте буларак билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында билгеле бер территорияль зонага карата җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы, һәм (яисә) рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең 2 - 4 пунктларында каралган иң чик параметрлары билгеләнмәгән очракта, турыдан-туры шәһәр төзелеше регламентында әлеге территорияль зонага карата җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнәргә тиеш түгел дип күрсәтелә.

Рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары 2 - 4 пунктларында күрсәтелгән күрсәткечләр белән беррәттән, шәһәр төзелеше регламентында капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү рәхсәт ителгән төзелешнең,

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең башка чик параметрлары да билгеләнергә мөмкин.

Һәр территорияль зонага карата күрсәтелгән үлчәмнәр һәм параметрлар, аларның ярашуы билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентларының таләпләре Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә барлык шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрен үтәү өчен мәҗбүри.

Статья 5. Җирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук хакимият органнары һәм идарә органнары вазыйфаи затлары, шулай ук җирле үзидарә органнары тарафыннан шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы законнарның үтәлешен тикшереп торучы органнар өчен ачык булып тора.

2. Башкарма комитет әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итә:

- җирле массакуләм мәгълүмат чараларында әлеге Кагыйдәләргә бастырып чыгару

- Әлеге Кагыйдәләргә Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге сайтында яисә Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру.

3. Гражданныр гамәлдәге законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашырга хокуклы.

4. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыруда гражданнырның, аларның берләшмәләренең һәм юридик затларның катнашу тәртибе Россия Федерациясә, Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары, Әлмәт муниципаль районының муниципаль һәм башка хокукий актлары, җирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка актлары белән билгеләнә.

Статья 6. Кагыйдәләргә бозган өчен җаваплылык.

1. Әлеге Кагыйдәләргә бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актлары нигезендә җаваплы булалар.

2 бүлек. Җирдән файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.

Статья 7. Объектлар һәм шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.

1. Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре объектлары түбәндәгеләр:

- «Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләргә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 9-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән чикләрдәге җирлек

территориясе (кертелгән Татарстан Республикасы законнары белән үзгәрешләр белән);

- «Елховой авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләре;
- җир-мөлкәт комплекслары;
- җир кишәрлекләре;
- Капиталь төзелеш объектлары.

2. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең субъектлары булып Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр, физик һәм юридик затлар тора.

2.1. Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр исемнән шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрендә тиешенчә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә чыгалар.

3. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең барлык субъектлары Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә Татарстан Республикасы законнары таләпләрен, алар нигезендә кабул ителгән законлы норматив хокукый актлар, техник регламентлар, төзелеш һәм башка махсус нормалар һәм кагыйдәләр таләпләрен, әлеге Кагыйдәләр таләпләрен, Әлмәт муниципаль районы уставы, Әлмәт муниципаль районы референдумында кабул ителгән хокукый актларын, Әлмәт муниципаль районы Советының, Әлмәт муниципаль районы башлыгының муниципаль һәм башка хокукый актларын, Әлмәт муниципаль районының Елховой авыл җирлеге Уставын, Әлмәт муниципаль районының Елховой авыл җирлеге референдумында кабул ителгән хокукый актларын, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә кабул ителгән Әлмәт муниципаль районының Елховой авыл җирлеге Советы һәм Әлмәт муниципаль районының Елховой авыл җирлеге башлыгы муниципаль һәм башка хокукый актларын үтәргә тиеш.

Статья 8. «Елховой авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалану һәм төзелешне җайга салуны гамәлгә ашыручы җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары.

Әлмәт муниципаль районының «Елховское сельское поселение» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салуны җирле үзидарәнең түбәндәге органнары һәм вазыйфаи затлары гамәлгә ашыра:

- 1) Әлмәт муниципаль районы башлыгы;
- 2) Әлмәт муниципаль районы Советы;
- 3) Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты.

Авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше документациясен эзерләү һәм җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу өлешендә җирле үзидарә органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Әлмәт муниципаль районының Елховой авыл җирлеге Уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә билгеләнә.

Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча мөнәсәбәтләрне җайга салу өлкәсендә муниципаль районнарның җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- 1) жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү һәм аларга үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү;
- 2) территорияләрне планлаштыру документларын эзерләү турында карарлар кабул итү;
- 3) территорияләрне планлаштыру документларын раслау;
- 4) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау;
- 5) шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау;
- 6) капитал төзелеш объектларыннан яисә жир кишәрлегеннән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү турында карарлар кабул итү;
- 7) рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карарлар кабул итү;
- 8) төзелгән территорияләрне үстерү турында карарлар кабул итү;
- 9) кануннарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау турында карарлар кабул итү;
- 10) жирлекләр территорияләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү;
- 11) Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 7 өлешендәге 2 пункттында, 51.1 статьясындагы 8 өлешенә 3 пункттында һәм 55 статьясындагы 19 өлешенә 5 пункттында каралган мөрәжәгатьләренә авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр юллау;
- 12) үзбелдекле корылманы жимерү турында яисә рөхсәтсез корылманы жимерү турында карар кабул итү яисә аны, гражданлык законнарында каралган очрақларда, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында билгеләнгән рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мөҗбүри таләпләр белән туры китерү (алга таба - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), гражданлык законнарында каралган очрақларда, ирекле корылманы жимерү яисә аны Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү.
- 13) максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясә законнарын бозып файдаланыла торган жир кишәрлеген тартып алу турында карар кабул итү.
- 14) жирле үзидарәнең башкарма органнары карамагына гамәлдәге законнар нигезендә карый торган жирдән файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләре.

Статья 9. Жирдән файдалану һәм төзелеш комиссиясе.

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Әлмәт шәһәреннән һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының авыл жирлекләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү комиссиясе (алга таба - Комиссия) әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәэмин итү, килештерү һәм тикшерү, жирлек территорияләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәренә карау

һәм эзерләү, шулай ук жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәр эзерләү һәм Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе каршындагы даими эшлөүче консультатив орган (алга таба - башкарма комитет житәкчесе) тарафыннан төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе раслаган Комиссия турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;
- жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкциялүгә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;
- үзгәрешләр кертү турында яки үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәрне кире кагу турында башкарма комитет житәкчесенә тәкъдимнәр эзерли;
- әлеге Кагыйдәләрне гамәлгә ашыруга һәм куллануга бәйле муниципаль хокукый актлар, башка документлар проектларын эзерләүне оештыра;
- кирәкле мәгълүматны соратып ала;
- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 10. Ижтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.

1. Жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең тормыш эшчәнлегенә, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга гражданныр хокукларын үтәү максатларында генераль планнар проектлары, жирләрдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау проектлары, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карар проектлары, муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы норматив хокукый акты нигезендә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, капитал төзелеш объектларын (алга таба - әлеге статьяда-проектлар) рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш, ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар үткәрелә.

2. Генераль планнарның проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләргә ызанлау проектлары, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булып әлеге проектлар эзерләнгән территориядә даими яшәүче гражданныр, әлеге территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләргә һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлешен булган биналарның хокук ияләре тора.

3. Жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турындагы карар проектлары, капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы карар проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларында яки гавами тыңлауларында катнашучылар булып, территориаль зона чикләрендә (аның чикләрендә жир кишәрлеге яки капиталъ төзелеш объектын урнашкан, аларга карата әлеге проектлар әзерләнгән) даими яшәүче гражданныр тора., әлеге территориаль зона чикләрендә булган жир кишәрлекләренең һәм (яки) аларда урнашкан капиталъ төзелеш объектларының хокуклары ияләре, әлеге проектлар әзерләнгән, мондый жир кишәрлекләренә ия булучылар, капиталъ төзелеш объектынның бер өлеше булган биналарга ия булучылар, аңа карата әлеге проектлар әзерләнгән, ә шуларга карата әлеге проектлар әзерләнгән, ә мондый жир кишәрлекләренә ия булучылар, капиталъ төзелеш объектынның бер өлеше булып торучы биналар хокукына ия булучылар, , Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясындагы 3 өлешендә каралган, шулай ук әлеге проектларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау куркынычы янаган жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокукына ия булучылар.

4. Ижтимагый фикер алышуларны уздыру процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) ижтимагый фикер алышулар башлану турында хәбәр итү;

2) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә жирле үзидарә вәкаләтле органының рәсми сайтында (алга таба - сайт) һәм (яки) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрен кулланып жәмәгатьчелек фикер алышуларын үткәргәнә тәмин итүчә дөүләт яки муниципаль мәгълүмат системасында (алга таба - «Интернет» чөлтәре), йә дөүләт һәм муниципаль хезмәтләренә төбәк порталында (алга таба-әлеге статьяда) урнаштыру (алга таба - "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәре), йә дөүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләренә региональ порталында (алга таба-әлеге статьяда) - мәгълүмати системалар) һәм мондый проект экспозицияләрен һәм экспозицияләрен ачу;

3) ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткәргү;

4) ижтимагый фикер алышулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

5) ижтимагый фикер алышулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

5. Ачык тыңлауларны уздыру процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) гавами тыңлаулар башлану турында белдерү;

2) ачык тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны рәсми сайтта урнаштыру һәм мондый проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен ачу;

3) ачык тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткәргү;

4) ачык тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисә жыелышларын үткәргү;

5) ачык тыңлаулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

6) ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

6. Жәмәгатьчелек фикер алышулары яки ачык тыңлаулар башлану турында хәбәр итү үз эченә алырга тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмат һәм мондый проектка карата мәгълүмати материаллар исемлеге;

2) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын үткөрү тәртибе һәм вакытлары турында мәгълүмат;

3) жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле экспозициянең яисә проект экспозицияләренең урыны, ачылу датасы турында, мондый проектның экспозициясен яки экспозицияләрен үткөрү сроклары турында, күрсәтелгән экспозицияләрен яки экспозицияләрен карау мөмкин булган көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәртмәләрен кертү тәртибе, вакыты һәм формасы турында мәгълүмат.

7. Ижтимагый фикер алышуларның башлануы турында хәбәрнамәдә шулай ук ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле сайт турында мәгълүмат һәм аңа карата мәгълүмати материаллар урнаштырылачак, анда мондый проект һәм аңа мәгълүмати материаллар урнаштырылачак, аларны кулланып ижтимагый фикер алышулар уздырылачак. Гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрнамәдә шулай ук гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект һәм аңа мәгълүмати материаллар, жыелышларны яки жыелышларны үткөрү датасы, вакыты һәм урыны турында мәгълүмат урнаштырылачак сайт турында мәгълүмат булырга тиеш.

8. Ижтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар башлану турында белдерү:

1) сайтта яки мәгълүмати системаларда жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект урнаштырылган көнгә кадәр жиде көннән дә соңга калмыйча, муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, шулай ук муниципаль хокукый актларда, бүтән массакуләм мәгълүмат чараларында каралган очракта, бастырып чыгарылырга тиеш;

2) жирле үзидарә органы бинасы янында, гражданның массакуләм жыелу урыннарында һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән территорияль зоналар һәм (яки) жир кишәрлекләре чикләрендә тиешле проектлар әзерләнгән территорияләрдә һәм (яисә) территорияль зоналар һәм (яисә) жир кишәрлекләре чикләрендә жәмәгать фикер алышуларын һәм гавами тыңлауларын үткөрүгә вәкаләтле вәкил бинасы янында жиһазландырылган мәгълүмат стендларында (алга таба-жирле үзидарә органнары - ижтимагый фикер алышулар (гавами тыңлаулар) үткәрелә торган территория, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның күрсәтелгән мәгълүматка үтемлелеген тәэмин итә торган башка ысуллар белән.

9. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны урнаштыруның бөтен чоры дәвамында мондый проект экспозицияләре яки экспозицияләре үткәрелә. Экспозиция эше барышында экспозициягә килүчеләргә консультация бирү, ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмати материаллар тарату оештырылырга тиеш. Экспозициягә килүчеләргә консультация бирү жирле үзидарә органының яисә ул төзегән коллегияль киңәшмә органы (алга таба - ижтимагый фикер

алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы) һәм (яисә) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны эшләүче вәкилләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа карата мәгълүмати материалларны урнаштыру һәм мондый проект экспозициясен яки экспозицияләрен урнаштыру чорында тәңгәлләштерүне узган ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар мондый проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә хокуклы:

1) сайт яки мәгълүмати системалар аша (ижтимагый фикер алышулар уздырылган очракта);

2) гавами тыңлауларда катнашучыларның жыелышларын яисә жыелышларын уздыру барышында (гавами тыңлаулар үткәрелгән очракта) язма яисә телдән;

3) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы адресына язма рәвештә яисә электрон документ формасында;

4) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрнең китабында (журналында) исәпкә алу юлы белән.

11. Тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, әлеге статьяның 15 өлешендә каралган очрактан тыш, ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш.

12. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар идентификацияләү максатларында үзләре турында белешмәләрне (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын - физик затлар өчен; исеме, Төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен), мондый белешмәләрне раслый торган документлар кушып тапшыралар. Тиешле жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капитал төзелеш объектларына һәм (яисә) күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлешә булган биналарга хокук ияләре булган ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар шулай ук күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының бер өлешә булган шундый жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары, капитал төзелеш объектларының, биналар турында белешмәләр тапшыра, күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан һәм мондый жир кишәрлекләренә, капитал төзелеш объектларына, биналарга аларның хокукларын билгели яисә раслый торган башка документлар тапшыра..

13. Ижтимагый фикер алышуларында катнашучылар турында (фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресы - физик затлар өчен; исеме, төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен) белешмәләрне раслаучы документлар тапшыру таләп ителми, әгәр әлеге затлар ижтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектка яисә мәгълүмат системаларының рәсми сайты яисә мәгълүмат системалары ярдәмендә (әлеге белешмәләрнең рәсми сайтта яисә мәгълүмат системаларында булуы шарты белән) кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән булса. Шулай ук вакытта белешмәләрне раслау өчен бердәм идентификация һәм аутентификация системасы файдаланылырга мөмкин.

14. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү «персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

15. Тәкъдимнәр һәм искәрмәләр жәмәгать тыңлауларында катнашучылар тарафыннан дәрәс булмаган белешмәләр бирү фактын ачыклау очрагында каралмый.

16. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы тарафыннан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның барысына да тигез керү тәэмин ителә (шул исәптән ижтимагый фикер алышуларны уздырганда Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, аларга буйсынган оешмаларның рәсми сайтына, мәгълүмат системаларына һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең күп функцияле үзәкләрендә һәм (яисә) биналарында керү мөмкинлегенә бирү юлы белән).

17. Сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары мөмкинлекне тәэмин итәргә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләрнең сайттагы һәм (яки) мәгълүмати системалардагы чагылышның тулылыгын һәм дәрәсләген тикшерү;

2) ижтимагый фикер алышуларның нәтижәләре, ижтимагый фикер алышуларда катнашучыларның саны турында мәгълүмат бирү.

18. Ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар беркетмәсен әзерли һәм рәсмиләштерә, анда күрсәтелә:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар беркетмәсен рәсмиләштерү датасы;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыру турында мәгълүмат;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында басылып чыккан хәбәрдә булган мәгълүмат, аны бастырып чыгару датасы һәм чыганагы;

4) жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре кабул ителгән срок турында, аның кысаларында жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территория турында мәгълүмат;

5) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә бүленеп, һәм ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре, ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре.

19. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенә жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар исемлеген кушып бирелә, ул үз эченә жәмәгать фикер алышуларында яки гавами тыңлауларда катнашучылар турында белешмәләренә (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булса), туган көнен, яшәү (теркәлү) урынын, физик затлар өчен; атамасы, төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресын) үз эченә ала.

20. Ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралган проектка чагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучы катнашучы тарафыннан

кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне үз эченә алган жәмәгать фикер алышулары беркетмәсеннән өзөптә алырга хокуклы.

21. Ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсе нигезендә жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыручы ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә әзерләүне гамәлгә ашыра.

22. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәдә күрсәтелергә тиеш:

1) ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә рәсмиләштерү датасы;

2) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралган проектның исеме, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашкан жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның саны турында белешмәләр;;

3) ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар протоколы реквизитлары, аның нигезендә ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләнгән;

4) жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә ижтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булган һәм даими яшәүче гражданның тәкъдимнәренә һәм искәрмәләренә бүленеп, кертелгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрен эчтәлек, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре. Берничә ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан бер үк тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертелгән очракта, мондый тәкъдимнәрне һәм искәрмәләренә гомумиләштерү рәхсәт ителә;

5) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручының ижтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны исәпкә алуның максатка ярашлылыгы яисә максатка ярашсызлыгы турында дәлилленгән тәкъдимнәре һәм ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча нәтижәләр.

23. Ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм сайтта һәм (яки) мәгълүмат системаларында урнаштырыла.

24. Муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый акты белән әлеге кодекс нигезләмәләре нигезендә билгеләнә:

1) проектлар буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын оештыру һәм уздыру тәртибе;

2) ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы;

3) жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны үткөрү вакыты;

4) сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары;

5) ижтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү урнаштырылган мәгълүмат стендларына карата таләпләр;

6) ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсен әзерләү һәм формасы, ижтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү тәртибе һәм формасы;

7) ижтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үткөрү тәртибе, шулай ук жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибе.

25. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләклә органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артык була алмый..

3 бүлек. Кагыйдәләр гамәлгә кергәнче барлыкка килгән күчемсез милектән файдалану хокуклары.

Статья 11. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр.

1. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче кабул ителгән «Елховой авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча муниципаль һәм башка хокукый актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлешендә кулланыла.

2. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче, физик һәм юридик затларга бирелгән төзелешкә рөхсәтләр гамәлдә була.

3. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче законлы нигезләрдә булган күчемсез милек объектлары яисә әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәнче әлеге объектка туры килмәгән очракта әлеге кагыйдәләргә туры килми:

1) тиешле территориаль зоналар өчен рөхсәт ителгән буларак аталмаган куллану төре (төрләре) бар;

2) тиешле территориаль зоналар өчен рөхсәт ителгән, әмма санитар-саклау зоналарында һәм су саклау зоналарында урнашкан, тиешле объектларны урнаштыру каралмаган куллану төре (төрләре) бар;

3) азрак Параметрларга (жир кишәрлекләренәң майданы һәм линия күләмнәре, корылмаларның кишәрлек чикләреннән чигеннән чигенә) яки күбрәк (төзелешнең тыгызлыгы - төзелешнең биеклеге/катлылыгы, төзелеш проценты, жир участогын куллану коэффициенты) ия.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән күчемсез милек объектларыннан файдалану әлеге Кагыйдәләрнең 12 статьясы нигезендә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 8-10 өлешләре нигезендә билгеләнә:

1) капитал төзелеш объектлары яисә жир кишәрлекләре, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектларының кеше гомере һәм сәламәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очрактан тыш, аларны шәһәр төзелеше регламентына яраклаштыру срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин;

2) Әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү бары тик мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү яисә рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкциянең чик параметрларына туры килмәүне киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләрен һәм капитал

төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны шәһәр төзелеше регламенты белән билгеләнгән жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалану төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин;

3) әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллану кеше гомере яки сәламәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч булса, федераль законнар нигезендә мондый жир участкаларын һәм объектларны куллануга тыю салынырга мөмкин;

5. Жир кишәрлекләрен үз белдегең белән шөгыйльләнү, үз белдегең белән биләгән жир кишәрлекләрен файдалану, үз белдегең белән төзү, үз белдегең белән төзелмәләренә куллану турындагы мөнәсәбәтләр гамәлдәге законнар белән җайга салына.

Статья 12. Кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектларын куллану һәм төзелеш үзгәртү.

1. 11 статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәннән соң әлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектлары аларны әлеге кагыйдәләргә туры китерү вакытын билгеләмичә генә кулланыла ала.

Бер үк вакытта әлеге кагыйдәләргә дә, техник регламентларга да (ә билгеләнгән тәртиптә алар үз көченә кергәнче – «техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына каршы килмәгән өлешендә) капитал төзелеш объектлары (аларның яшәеше һәм сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч) туры килми. Бу объектларга карата, федераль законнар нигезендә, аларны куллануны дөвам итүгә тыю йөкләнергә мөмкин.

2. Әлеге кагыйдәләргә туры килми торган капитал төзелеш объектларының төрләрен һәм аларны куллануның интенсивлыгын, төзелеш параметрларын үзгәртү юлы белән гамәлгә ашырыла торган барлык үзгәрешләре аларны әлеге кагыйдәләргә туры китерү юлы белән генә башкарылырга мөмкин.

Әлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 өлешенең 1, 2 пунктларында күрсәтелгән капитал төзелеш объектларының мәйданын һәм төзелеш күләмен арттырырга рөхсәт ителми. Бу объектларда, кулланыла торган технологияне техник регламентларда билгеләнә торган куркынычсызлык таләпләренә туры китермичә, житештерү эшчәнлеге күләмнәрен һәм интенсивлыгын арттыру рөхсәт ителми (ә билгеләнгән тәртиптә «техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә, норматив техник документлар үз көченә кергәнче).

Әлеге Кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 пунктсында күрсәтелгән, әлеге кагыйдәләргә туры килми торган, төзелеш параметрлары буенча (норматив үтү мөмкинлеген кыенлаштыра яки блокый торган, мәйданнан һәм биеклектән рөхсәт ителгән чикләр белән чагыштырганда һ.б.) капитал төзелеш объектлары мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәве дәрәжәсен арттырмаган очракта хуплана һәм кулланыла. Төзелешкә рөхсәтнамә нигезендә башкарыла торган әлеге объектларга карата гамәлләр мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәвен бетерүгә юнәлдерелергә тиеш.

Әлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милекне башка тиешле куллану төренә үзгәртү рөхсәт ителми.

4бүлек. *Жир участогын яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт. Капиталъ төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт.*

Статья 13. *Жир участогын яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү.*

1. Жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт) шартлы рөхсәт бирү турында гаризаны комиссиягә жиберә. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы гариза «Электрон имза турында» 2011 елның 6 апрелендәге № 63-ФЗ Федераль закон таләпләренә туры китереп, электрон имза белән имзаланган электрон документ формасында жиберелергә мөмкин. (алга таба-электрон имза белән имзаланган электрон документ).

2. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проекты жәмәгать фикер алышуларында яки Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән төр типтә үткөрелә торган гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рәвештә файдалану төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булса, жәмәгать фикер алышулары яки ачык тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычына дучар булган жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокуклары ияләре катнашында үткөрелә.

3. Ижтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы, әлеге рөхсәт белән гомуми чикләре булган жир кишәрлегенә ия булган, әлеге рөхсәт сорала торган капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләренә һәм әлеге рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлегенә ия булучыларга һәм биналарга ия булучыларга карата шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир кишәрлегеннән файдалану хокукына рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткөрү турында хәбәр жиберә., капиталъ төзелеш объектның бер өлеше булып тора, аңа карата әлеге рөхсәт сорала. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы гаризасы кергән көннән алып жиде эш көннән дә соңга калмыйча жиберелә.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә бастырылганчы аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткөрү вакыты муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкилләкле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан да артмаска тиеш.

5. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә комиссия шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны район башлыгына жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә район башлыгы мондый рекомендацияләр кергән көннән өч көн эчендә шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт

бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка мөгълүматны бастырып чыгару өчен билгеләнгән төрлөптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» мөгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында (муниципаль берәмлек сайты булганда) урнаштырыла.

7. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

8. Капиталь төзелеш объектынның жир участогыннан яисә объектыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төре шәһәр төзелеше регламентына жәмәгать фикер алышулары яки физик яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынучы гавами тыңлаулар үткәргәннән соң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән төрлөптә кертелсә, мондый затка шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү турындагы карар ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә генә кабул ителә.

9. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дөүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дөүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кәргән көннән башлап мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата файдалануның шартлыча рөхсәт бирү рөхсәт ителми яисә мондый корылманы сүтүгә яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен рөхсәт бирү рөхсәт ителми, моңа жирле үзидарә органы тарафыннан әлегә хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дөүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дөүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлегә хәбәрнамә килгән очрактар керми, ирекле төзелеш билгеләре булмау яисә ирекле төзелеш билгеләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карарының законлы көченә керүе хакында белдерү жибөрелде.

10. Физик яки юридик зат шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд төртибәндә бәхәсле дип игълан итәргә хокуклы.

Статья 14. Рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт алу төртибе.

1. Күләме шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән минималь жир кишәрлекләренә минималь күләмнәреннән ким булган йә төзелеш өчен уңайсыз булган конфигурация, инженер-геологик яки башка характеристикалар булган жир кишәрлекләре хужалары рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын үзгәртеп коруның чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Жир кишәрлекләренә ия булучылар, әгәр мондый кире кагу рөхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше Регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү

максатларында ун проценттан да артмаган булса, капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, үзгәртеп коруның чик параметрларынан кире кагуға рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең чик параметрларынан аерым жир участогы өчен техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә читләштерү рөхсәт ителә.

3. Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларынан читләштерүгә рөхсәт алу белән кызыксынган зат комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жибәрә. Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларынан кире кагуға рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жибәрелергә мөмкин.

4. Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларынан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты, әлеге статьяның 1.1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең иң чик параметрларынан читләштерүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларын яки гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

5. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә, рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларынан тайпылуға, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча карар проекты буенча комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәрне жирле администрация башлыгына жибәрә.

6. Район башлыгы әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кәргән көннән соң жиде көн эчендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларынан тайпылуға, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тартуға рөхсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргәннән соң, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларынан читләштерүгә рөхсәт бирү рөхсәт ителми, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм аннан әлеге хәбәрнамә кәргән очрактан тыш, жирле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына яисә жирле үзидарә органына, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына, әлеге хәбәрнамәне карау турында хәбәрнамә жибәрелгән очрактан тыш, аны сүткән яисә

билгелэнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, ә үз белдеге белән төзелгән билгеләр каралмый яисә судның үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны билгелэнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керә.

7. Физик яки юридик зат рөхсәт ителгән капитал төзелеш, реконструкция объектларының чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бәхәсле дип игълан итәргә хокуклы.

5 бүлек. *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

Статья 15. *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линияле объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләүдән тыш), урман хужалыгы регламенты, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, Аеруча саклана торган табигать территориясе турында нигезләмәләр, «Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Федераль законның 11 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәләгән тәмин итү буенча таләпләр, техник регламентлар таләпләре, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарларынең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 10.2 өлешендә башкасы каралмаган булса, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен, материаллар һәм инженерлык эзләнүләре нәтижәләрен исәпкә алган кагыйдәләр жыелмасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү төзелгән яисә төзелергә тиешле территорияләргә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

- 1) территорияне планлаштыру проекты;
- 2) территорияне ызанлау проекты.

5. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган, шулай ук линия объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территориягә карата территорияне ызанлау проектын Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда эзерләү рөхсәт ителә.

6. Территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 5 өлешендә каралган очрақлардан тыш, территорияне межаллау проектын эзерләү өчен нигез булып тора.

7. Территорияне планлаштыру проекты, әлеге статьяның 5 өлешендә каралган очрақлардан тыш, территорияне межаллау проектын эзерләү өчен нигез булып тора. Территорияне межаллау проектын эзерләү территорияне планлаштыру проекты составында яисә аерым документ рәвешендә башкарыла.

Статья 16. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү тәртибе.

1. Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү турындагы карарлар, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 һәм 12.12 өлешләрендә күрсәтелгән очрақлардан тыш, башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органнары, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органнары, жириле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителә.

Территорияне планлаштыру буенча документларны, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 2 - 4.2 һәм 5.2 өлешләрендә күрсәтелгән очрақлардан тыш, жирилек территориясенә карата эзерләү турындагы карар, күрсәтелгән органнар инициативасы буенча яисә физик яки юридик затларның территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турындагы тәкъдимнәре нигезендә жириле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә. Территорияне планлаштыру буенча документларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар эзерләгән очрақта, жириле үзидарә органы тарафыннан территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турында Карар кабул итү таләп ителми.

2. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, мондый карар кабул ителгән көннән өч көн эчендә басылып чыгарга тиеш һәм жирилекнең рәсми сайтында (жирилекнең рәсми сайты булган очрақта) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләү турындагы карар басылып чыккан көннән башлап, физик яки юридик затлар жириле үзидарә органына территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү тәртибе, сроклары һәм эчтәлегенә турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

4. Территорияне планлаштыру буенча документларның составы һәм эчтәлегенә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләренә туры килергә тиеш, территориянең спецификасын һәм капитал төзелеш объектларын планлаштыруны исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү биремдә аныкланчак.

5. Территорияне планлаштыру буенча документларны эзерләү жириле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль рәвештә, күрсәтелгән органнарға караган муниципаль (бюджет яисә автоном) учреждениеләр яисә алар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә төзелгән дәүләт яки муниципаль контракт нигезендә жәлеп ителә, ягъни Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрақлардан тыш.

Территорияне планлаштыру буенча, шул исәптән федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, жириле әһәмияттәге

объектларны урнаштыруны күздә тоткан документларны эзерләү физик яки юридик затлар тарафыннан аларның акчалары хисабына гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ыланлау проектлары расланганчыга кадәр жәмгыять фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда мөжбүри каралырга тиеш. Территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проектына һәм (яисә) территорияне ыланлау проектына аларның аерым өлешләрен раслау юлы белән үзгәрешләр кертелгән очракта, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар мондый раслана торган өлешләргә карата үткәрелә

Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 12 өлешендә һәм 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очракларда, шулай ук территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты түбәндәгеләргә карата эзерләнган очракта үткәрелми:

1) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре приаэродром территориясендә билгеләнган күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килгән очракта;

2) бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтенә бирелгән жир кишәрлегә чикләрендәге территорияләр;

3) урман фонды жирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

7. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ыланлау проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар, Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, 5.1 статьясында билгеләнган тәртиптә уздырыла.

8. Ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкилләкле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер айдан һәм өч айдан артыграк була алмый.

9. Район башлыгы, территорияне планлаштыру проекты, территорияне межалау проекты буенча жәмәгатьчелек фикер алышуларының яки ачык тыңлауларының беркетмәсен исәпкә алып, территорияне планлаштыру буенча документларны раслау турында Карар кабул итә яки мондый документацияне кире кага һәм аны ижтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылганнан соң егерме эш көненнән дә соңга калмыйча эшләп бетерүгә жибәрә, ә Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезендә жәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелмәгән очракта, Россия Федерациясе Шөһәр төзелеше кодексының 46 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән срукта.

10. Территорияне планлаштыру буенча расланган документация (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межалау проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнган тәртиптә, әлеге документлар расланганнан соң жиде көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш һәм муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында («Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация чөлтерендә) урнаштырыла.

11. Дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яки жирле әһәмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт хакимияте органы яисә жирле үзидарә органы белән расланганчы, дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу турында карарлар кабул итүгә вәкаләтле орган белән килештерелергә тиеш. Территорияне дәүләт хакимиятенең күрсәтелгән органы яисә жирле үзидарә органы белән килештерү предметы әлеге проектта каралган федераль әһәмияттәге объектларны, төбәк әһәмиятендәге объектларны яки жирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналар чикләрен планлаштыру зоналары чикләрен планлаштыру проекты булып тора.

12. Федераль әһәмияттәге объектны, төбәк әһәмиятендәге объектны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектны урнаштыру максатларында яисә жирлек, шәһәр округы чикләрендә башка объект урнаштыру максатларында эзерләнгән территорияне планлаштыру буенча документлар, аны раслау федераль башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның жирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, аны раслаганчы, мондый жирлек башлыгы белән килештерелергә тиеш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш. Әлеге объектларны шәһәр төзелеше регламентларын (сызыклы объектлардан тыш) үтәү өлешендә планлаштырыла торган жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә (әлеге объектларны урнаштыру планлаштырыла торган территорияне зоналар өчен билгеләнгән, шулай ук әлеге объектларны халык өчен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин итүнең факттагы күрсәткечләрен һәм әлеге объектларның территорияле үтемләгә факттагы күрсәткечләрен саклап калуны тәмин итү Килештерү предметы булып тора.

Территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән документация алынганнан соң унбиш эш көне эчендә жирлек башлыгы мондый документацияне раслауга, мондый документацияне килештерүгә яки аны килештерүдән баш тартуға вәкаләтле органга жиберә.

13. Федераль әһәмияттәге линияле объектны, региональ әһәмияттәге линияле объектны, жирле әһәмияттәге линияле объектны, линияле объектны, территорияне планлаштыруның расланган проекты нигезендә гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү кирәк булган очракта, мондый линияле объектны яки линияле объектларны реконструкцияләү күрсәтелгән территорияне планлаштыру проекты нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин (гамәлдәге линияле объектны яки линияле объектларны мондый реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру проектын эшләү таләп ителми торган очрактан тыш). Бу чакта территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән проект дәүләт хакимияте органы яисә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, федераль әһәмияттәге линия объектын, региональ әһәмияттәге линия объектын, жирле әһәмияттәге линия объектын, жирле әһәмияттәге линия объектын төзү, реконструкцияләү планлаштырылуға бәйле рәвештә реконструкцияләнергә тиешле гамәлдәге линия объектын яисә линия объектларын территориясен планлаштыру проектын раслауга вәкаләтле жирле үзидарә органы белән килештерелергә тиеш. Мондый килештерүнең предметы

булып гамәлдәге линия объектын яисә федераль әһәмияттәге линия объектын планлаштыру, реконструкцияләү, региональ әһәмияттәге линия объектын, жириле әһәмияттәге линия объектын планлаштыру проектында каралган планлаштырылган планлаштырылган урнаштыру зоналарының яисә линия объектарының чикләре тора. Территорияне планлаштыру проектын мондый килештерү срогы күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына яисә жириле үзидарә органына кергән көннән алып унбиш эшчедән артып китә алмый. Шушы унбиш эш көне узганнан соң күрсәтелгән органнар федераль әһәмияттәге линия объектын, региональ әһәмияттәге линия объектын, жириле әһәмияттәге линия объектын планлаштыру, реконструкцияләү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслауга вәкаләтле дәүләт хакимияте органына яисә жириле үзидарә органына тапшырылмаган очракта, территорияне планлаштыруның әлеге проектына карата әлеге каршы килү килештерелгән дип санала.

14. Линияле объектны төзүне, реконструкцияләүне күздә тоткан территорияне планлаштыру проектына үзгәрешләр кертелгән очракта, линияле объект һәм (яки) линияле объект составына керүче башка капитал төзелеш объектын планлаштырылган урнаштыру зонасы мәйданын ун процентка арттыру яисә киметү белән бәйле үзгәреш өлешендә, әлеге объектарны планлаштырыла торган урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлығына бәйле рәвештә, әлеге объектарны урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлығына бәйле рәвештә, линияле объект һәм (яки) башка капитал төзелеш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.7 һәм 12.12 өлешләре нигезендә, үзгәрешләр кертү территорияләрне планлаштыру проектында каралган планлаштыру карарларына, шулай ук Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.4 өлеше нигезендә, шартлы рәвештә, килештерүгә үзгәрешләр кертү таләп ителми, "үзгәрешләр кертү территорияне планлаштыру проекты белән каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамаячак һәм дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар өчен жириле кишәрлекләрен һәм (яки) аларда урнашкан күчәмсез милек объектарын тартып алу зарурлығына китерәчәк.

15. Территорияне планлаштыру проекты, урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жириле кишәрлекләре алу рәхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектарны, региональ әһәмияттәге объектарны яисә жириле әһәмияттәге объектарны урнаштыру каралган, физик яисә юридик затларга, дәүләт хакимияте органнарына яисә жириле үзидарә органнарына караган яисә әгәр әлеге проектны раслаган көннән алып алты ел эчендә территорияне планлаштыру дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен мондый жириле кишәрлекләрен тартып алу турында карар кабул ителмәгән булса, бирелгән жириле кишәрлекләрендә мондый объектарны урнаштыру планлаштырыла торган зоналары чикләрен билгеләү өлешендә эшләми.

6 бүлек. *Жириле кишәрлекләрен резервлау һәм алу.*

Статья 17. Муниципаль ихтыяжлар өчен жириле объектарне резервлау.

1. Жириле кишәрлекләре милекчеләренең, жириле дән файдаланучыларның, жириле хужаларының, жириле кишәрлекләрен арендага алуучыларның хокуклары муниципаль ихтыяжлар өчен жириле объектарне резервлауга бәйле рәвештә чикләнергә мөмкин.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен жириле объектарне резервлау жириле законнарында каралган очракларда, ә муниципаль милектәге һәм гражданнырга һәм юридик

затларга бирелмәгән жирләрдә, шулай ук инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, оборона һәм иминлек объектларын урнаштыруга, махсус сакланылучы табигать территорияләрен төзүгә, сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, инфраструктура объектлары, махсус икътисадый зона объектларына урнаштыру планында һәм аңа яқын территорияне тиешле матди-техник жиһазлауда каралган очрақларда гамәлгә ашырыла. Жирләрне резервлау жир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле жир кишәрлекләренә карата да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирләр муниципаль ихтыяжлар өчен өч елдан да артык булмаган вакытка резервланырга мөмкин. Муниципаль милектәге һәм гражданнарга һәм юридик затларга бирелмәгән, диңгез транспорты, эчке су транспорты, тимер юл транспорты, һава транспорты (шул исәптән һава хәрәкәтен оештыруның бердәм системасы объектлары), транспорт-күчеп утыру төеннәре һәм метрополитен объектларын төзү һәм реконструкцияләү, федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын, региональ әһәмияттәге, муниципальара әһәмияттәге, жирле әһәмияттәге һәм дәүләт яисә муниципаль әһәмияттәге башка линия объектларын төзү һәм реконструкцияләү өчен егерме елга кадәр вакытка резервлау рәхсәт ителә.

4. Дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне резервлау тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

Статья 18. *Муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу.*

1. Жирле әһәмияттәге объектларны төзү, реконструкцияләү максатларында муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен алу, әгәр күрсәтелгән объектлар территорияль планлаштыруның расланган документлары һәм территорияне планлаштыруның расланган проектлары белән каралган булса, рәхсәт ителә.

2. Муниципаль ихтыяжлар өчен алына торган жир кишәрлекләре өчен түләү күләме, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм тартып алына торган жир кишәрлекләренә алмашка хосусый милеккә тапшырыла торган жир кишәрлекләренә базар бәясе, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләре урынына алына торган хокукларның базар бәясе, «Россия Федерациясендә бөяләү эшчәнлегә турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, жир законнарында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып билгеләнә.

3. Жир кишәрлекләрен һәм (яисә) аларда урнашкан күчәмсез мөлкәт объектларын алар өчен милекчегә каплау яки башка күчәмсез мөлкәткә алмаштыру юлы белән тартып алуны күздә тоткан күчәмсез мөлкәтне тартып алу турындагы килешүгә сатып алу яки сату-алу турындагы гражданлык законнары кагыйдәләре кулланыла.

Статья 19. *Гавами сервитутларны билгеләү.*

1. Гавами сервитут Россия Федерациясе Жир кодексының 39.38 статьясында каралган вәкаләтле башкарма хакимият органы яки жирле үзидарә органы карары белән гавами сервитут билгеләү турындагы үтенечнамә нигезендә (Россия Федерациясе Жир кодексының 39.39 статьясы) билгеләнә.

2. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир кишәрлегенә карата сервитут билгеләү турындагы килешү граждан законнарында, Россия Федерациясе Жир кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән очрақларда һәм, аерым алганда, түбәндәге очрақларда төзелә:

1) жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануга комачауламый торган линия объектларын, элемент корылмаларын, махсус мәгълүмат билгеләрен һәм яклау корылмаларын урнаштыру;

2) тикшеренү эшләрен башкару;

3) жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйлә эшләр алып бару.

3. Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 бүлекләрендә каралган максатларда гавами сервитут чикләре объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре белән территорияне планлаштыру документлары нигезендә, ө инженерлык корылмаларын, автомобиль юлларын, тимер юлларны урнаштыру өчен территорияне планлаштыру документларын эшләү таләп ителмәгән очракта, тиешле саклау зоналары күләмнәреннән артмаган чикләрендә билгеләнә.

Гавами сервитутларның эш итү зоналарының чикләре шулай ук жир кишәрлекләренең һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларының дәүләт кадастр исәбе документларында күрсәтелә.

4. Гавами сервитут, Россия Федерациясе Жир кодексының 23 статьясындагы 7 пункты нигезләмәләрен һәм түбәндәге чикләүләргә исәпкә алып, гавами сервитут билгеләү турында үтенечнамәдә күрсәтелгән срокка билгеләнә:

1) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 пунктчаларында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта ун елдан алып кырык тугыз елга кадәр;

2) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 2 пунктчасында каралган максатларда федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләү, ремонтлау;

3) Россия Федерациясе Жир кодексының 39.37 статьясындагы 5 пунктында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта бер елдан да артык булмаган вакытка.

Статья 20. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану.*

1. Шәһәр төзелеше регламентлары аларга карата билгеләнми торган гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану аларның кануннар нигезендә билгеләнүе белән билгеләнә.

2. Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, территориаль зоналардан тыш, түбәндәгеләр чагылдырылырга мөмкин:

1) шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләр, җир кишәрлекләре;

2) шәһәр төзелеше регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре җирләре, башка җирләр кулланылмый торган җирләр (территорияләр).

3. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән территорияләренә, җир кишәрлекләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында кире алу территорияне планлаштыру документларын эшләү зарурлыгын күздә тотып, алар түбәндәгеләр:

- кызыл линияләренә теркәү, билгеләү, үзгәртү юлы белән күрсәтелгән территорияләренә, җир участкаларының, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләренә хокукый статусы тәэмин ителәчәк;

- күрсәтелгән территорияләренә, җир участкаларының төрле өлешләрен билгеләчәкләр.

7 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре.

Статья 21. *Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.*

1. Әлеге Кагыйдәләренә үзгәрүе шәһәр төзелешен зоналаштыру картасының, шәһәр төзелеше регламентларының яки әлеге Кагыйдәләр текстларының теләсә нинди үзгәрешләре дип санала.

2. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

- җирлекнең генераль планына, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән җирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасының туры килмәве;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәҗбүри рәвештә керү, җир асты байлыктарынан файдалану һәм җирлектә төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кертелгән күчмәсез милек объектларынан файдалануны чикләү очракларын бетерү турында күрсәтмәләр;

- территориаль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүне;

- территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турында белешмәләренә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган, Бердәм дәүләт күчмәсез мәлүмәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урыны тасвирламасына ия булмавы;

- федераль, региональ һәм җирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның күчәмсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалану чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләренә туры килмәве;

- территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясә чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

- территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү.

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр комиссиягә жиберелә:

- федераль башкарма хакимият органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капиталъ төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капиталъ төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- Әлмәт муниципаль районы жирле үзидарә органнары, әгәр әлеге кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капиталъ төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачаулык итә алсалар, Әлмәт муниципаль районының жирле үзидарә органнары;

- әгәр жирлекнең тиешле территориясендә, шәһәр округы территориясендә, торак пунктара территорияләрдә жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;;

- физик яки юридик затлар тарафыннан әлеге Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларга хокукка ия булуыларга зыян килә, капиталъ төзелеш объектларының һәм жир кишәрлекләренең бәясә кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гәмәлгә ашырылмый, физик яки юридик затлар инициативалы рәвештә йә, әгәр дә әлеге Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә, жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмый, аларга зыян килә, капиталъ төзелеш объектлары һәм жир кишәрлекләре бәясә кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре;

- территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясә Хөкүмәте кабул иткән карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүчә башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы яисә Россия Федерациясә тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән карарларны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүчә юридик зат;

- территорияне комплекслы үстерү турында Карар кабул иткән Россия Федерациясә субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, жирле үзидарә органы, Россия Федерациясә субъекты тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә субъекты тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүчә юридик зат яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гәмәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезендә жирлек,

шәһәр округы территорияләрендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жириле әһәмияттәге объектларны (линияле объектлардан тыш) территорияль планлаштыру документларында каралган объектларны (линияле объектлардан тыш) урнаштыру мөмкинлегә тәмин ителмәгән очракта, башкарма хакимиятнең вәкаләтле федераль органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы, муниципаль районның жириле үзидарә вәкаләтле органы әлегә объектларны урнаштыруны тәмин итү максатларында жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне жирилек башлыгына, шәһәр округы башлыгына жиберәләр.

5. 3 пунктларда каралган очракларда жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 33 статьясындагы 2 өлеш һәм 3.1 өлеш буенча, шулай ук конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеш Регламентында билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләрен бер тапкыр үзгәрткән очракта, капитал төзелеш объектларын һәм (яки) рәхсәт ителгән бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, капитал төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп коруның рәхсәт ителгән чик параметрларын үзгәртмичә һәм (яисә) рәхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын бер яки берничә чик параметрларын үзгәртмичә, рәхсәт ителгән, конкрет территорияль зона өчен шәһәр төзелеш регламенты белән билгеләнгән, ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар уздыру, жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проект эзерләү турында Карар кабул итү турында хәбәр бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 33 статьясындагы 4 өлешендә каралган Комиссия бәяләмәсе таләп ителми.

6. Территорияләрне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеш нигезендә, мондый үзгәрешләр, аны комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проекты расланганнан соң, туксан көннән дә соңга калмыйча, кертелгән тиеш.

7. Комиссия жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдим кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә эзерли, анда жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә кәргән үзгәрешләр нигезендә үзгәрешләр кертү яки мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу турында тәкъдимнәр тупланган һәм бу бәяләмәне район башлыгына жиберә.

8. Шәһәр яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларынан файдалану чикләренә туры китерүне күздә тоткан жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы закон проекты комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

9. Район башлыгы, комиссия бәяләмәсендә булган тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яки әлегә кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу турында карар кабул итә һәм мондый карарның күчәрмәсен мөрәжәгать итүчеләргә жиберә.

10. Жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләрне раслау жириле үзидарәнең вәкиллеке органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, жириден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект

жирле үзидарәнең вәкиллекле органы утырышында якындагы утырыштан соң килүче утырышны уздыру көненнән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

11. Жирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан яисә жирле үзидарә органынан үз белдекләре белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кERGән көннән алып, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә мондый төзелеш урнашкан территорияль зонага карата, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен билгеләүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, мондый төзелешнең рөхсәт ителгән төре һәм мондый корылманың параметрлары рөхсәт ителгән төзелеш, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларын, аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчегә кадәр, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә жирле үзидарә органына яисә жирле үзидарә органына жиберелгән очрактан тыш, Капитал төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешенең, үзгәртеп коруның иң чик параметрларын, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә алынган, үз белдекләре белән төзелгән билгеләү булуның рөхсәтсез корылманы сүтү яисә аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турында суд карары каралмавы яисә законлы көченә керүе турында хәбәрнамә жиберелгән.

Статья 22. Кагыйдәләренә гамәлгә кертү турында.

1. Әлеге кагыйдәләр муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә аларның рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре территорияль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында күрсәтелгән Кагыйдәләренә раслаганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

2. Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлешендә гамәлдә.

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ

8 бүлек. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында:

- 1) территорияль зоналар билгеләнде,
- 2) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар сайлап алынган;
- 3) гомуми файдаланудагы төп территорияләр (парклар, скверлар, бульварлар) һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары - махсус сакланылучы табигать территорияләре, урман фонды жирләре, су фонды жирләре, башкалар чагылдырылырга мөмкин.

Гомуи файдаланудагы төп территориялэргә һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирлэргә карата әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә күрсәтелгән билгеләнеш билгеләнергә мөмкин.

Статья 23. Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.

1. Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелеше зонасын зоналаштыру картасы әлеге Кагыйдәләрнең составы булып тора, анда территорияль зоналар чикләре билгеләнә, шулай ук территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре күрсәтелә.

2. Территорияль зоналарның чикләре һәр җир участогының, җир законнары нигезендә, территорияль зоналар чикләрен кисеп чыгарга мөмкин булган җир кишәрлегеннән тыш, бер Территорияль зонага гына каравы таләпләренә җавап бирергә тиеш.

3. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре мәҗбүри рәвештә күрсәтелә. Күрсәтелгән зоналарның чикләре аерым карталарда күрсәтелә ала.

4. Территорияль зоналар чикләре исәпкә алып билгеләнә:

- бер территорияль зона чикләрендә гамәлдәге һәм планлаштырыла торган җир кишәрлекләрен куллану мөмкинлекләрен берләштерү;

Әлмәт муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы, Елхово авыл җирлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарны һәм планлаштырылган үсеш параметрларын билгеләү;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән территорияль зоналар;

- территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге җирдән файдалану;

- территорияль планлаштыру документлары һәм территорияне планлаштыру документлары нигезендә төрле категорияләрдәге җирләрнең чикләрен үзгәртү планлаштырыла;

- чиктәш җир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау.

5. Территорияль зоналар чикләре түбәндәге очракларда билгеләнә:

- линияләренә магистральләр, урамнар, проездлар, разделяющим транспорт агымнары противоположных юнәлешләре

җирлек чикләре турында;

кызыл линияләр буенча;

җир кишәрлекләре чикләре турында;

- табигый объектларның табигый чикләре;

- нигезләнгән башка чикләргә.

6. Территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияль зоналар чикләренә туры килмәскә мөмкин.

7. Әлеге Кагыйдәләрнең II өлешендә санап үтелгән берничә өлешкә бүлөп бирелгән җир кишәрлекләренә, башка күчмәсез милек объектларына карата һәр карта буенча барлык шәһәр төзелеше регламентлары кулланыла.

8. Өлеге картада чагылдырылган мәгълүмат этаплап әзерләү һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарының фрагментларын кабул итүне исәпкә алып кулланыла.

9 бүлек. *Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы өлеге Кагыйдәләрнең состав график өлеше булып тора, аларда территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре күрсәтелә. Өлеге карталарда чагылдырылган мәгълүмат үз эченә ала:

- житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;
- үлэт базларының санитар-яклау зоналары;
- автомобиль юлларының санитар өзелешләре;
- торбаүткәргечләрнең санитар өзелешләре;
- өске су объектларының су саклау зоналары;
- өске су объектларының яр буе саклау полосалары;
- өске су объектларының яр буйлары;
- Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарының 1 поясы;
- мелиорацияләнә торган авыл хужалыгы территорияләре;
- файдалы казылма ятмалары чикләре;

Статья 24. *«Елховой авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

«Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы» 2 нче кушымтасы, анда сайлап алынган:

1. «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә житештерү объектларының һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары предприятиеләрнең анкета мәгълүматлары

2. Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлығының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны йөртү, саклау, эшкөртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән терлекләр базларының санитар-яклау зоналары.

3. Автомобиль юлларының «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СП 42.13330.2011 нигезендә билгеләнгән санитар аермалары

4. Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары:

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә алып барыла торган су объектларының Дәүләт реестрына кертелгән;
- размерлары Россия Федерациясе Су кодексының 6 һәм 65 статьяларында билгеләнгән.

5. «Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганаclarын санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнгән эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганаclarының санитар саклау зоналары.

6. Файдалы казылмалар ятмаларының жир асты байлыclarынан файдаланучылар мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән чикләре.

Статья 25. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу зоналары картасы.

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр гамәлдә булган зоналар картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары бирелергә мөмкин.

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу чикләре аларны эшлэгән саен һәм аларга рәсми расланган документлар статусын бирү буенча тиешле карталарда теркәлә, аларга үзгәрешләр кертү тәртибендә әлеге Кагыйдәләргә кертелә.

III ӨЛЕШ. ШӘһӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.

10 бүлек. Рәхсәт ителгән күчемсез милек төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.

Статья 26. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зоналар төрләре.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияль зоналарның түбәндәге төрләре билгеләнә:

Билгеләмәләр	Территорияль зоналар исеме
ТОРАК ЗОНАЛАР	
Ж1	Шәхси торак йортлар төзү зонасы
Ж1-П	Шәхси торак йортлар белән перспективалы төзелеш зонасы
ИҖТИМАГЫЙ-ЭШЛЕКЛЕ ЗОНАЛАР	
ОД1	Күп функцияле иҗтимагый-эшлекле төзелеш зонасы
ОД2	Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы
ҖИТЕШТЕРҮ-КОММУНАЛЬ ЗОНАЛАРЫ	
ПК1	IV-V класслы зыянлылык җитештерү-коммуналь объектлар зонасы
АВЫЛ ХУҖАЛЫГЫ БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӨГЕ ЗОНАЛАР	
СХ1	Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы
СХ-1П	Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру перспектив зонасы
СХ2	Бакчачылык һәм дача участкалары зонасы
РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШТӨГЕ ЗОНАЛАР	
Р2	Табиғый ландшафтлар зонасы
МАХСУС БИЛГЕЛӘНЭШТӨГЕ ЗОНАЛАР	
СН1	Махсус билгеләнештәге Зона
СН-1П	Махсус билгеләнештәге перспектив зона
СН2	Махсус билгеләнештәге яшелләндерү зонасы
СН3	Үлэт базын урнаштыру зонасы
СН4	Үлэт базыннан чикләүләр зонасы

Шәһәр төзелеше регламентлары. Торак зоналар.

1. Күпкатлы торак йортлар, кече һәм урта каттагы торак йортлар, индивидуаль торак йортлар төзү өчен билгеләнгән торак зоналары.

Ж1. Шәхси торак йортлар белән төзелеш зонасы.

Ж1 индивидуаль торак төзелеше зонасы торак районнарны аерым торучы һәм блокланган индивидуаль торак йортлардан (коттеджлардан) жирле эһәмияттәге хезмәт күрсәтүләрнең минималь рәхсәт ителгән жыелмасы белән формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән төп төрләре		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (аерым урнашкан бинаның биеклеге егерме метрдан артмаган, биеклеге егерме метрдан артмаган, ул гражданның тарафыннан мөстәкыйль күчәмсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән шундый бинада яшәүгә бәйлә булган көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм бүлмәләрдән тора); авыл хужалыгы культураларын үстерү; индивидуаль гаражлар һәм хужалык корылмаларын урнаштыру	2.1
Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	Рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауда күрсәтелгән торак йортны 2.1 коды белән урнаштыру; авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы терлекләрен тоту	2.2
Блокланган торак төзелеше	Күрше торак йортлары булган бер яисә берничә урта дивар (өч каттан да артмаган, берләштерелгән йортларның гомуми саны ун йорттан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән торак йортның гомуми диварына (гомуми диварга) күрше йорт яисә күрше йортлар белән бергә тоташмыйча, урта диварга (гомуми стеналарга) ия, аерым жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мөмкинлеге бар (блокланган торак йортлар); декоратив һәм жимеш	2.3

	агачлары, яшелчә һәм җиләк культуралары үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү	
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Җылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчемсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрне, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрне, элемтә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен җыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм җыештыру	3.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яшьләре, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	3.5.1
Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күп фатирлы йортларны урнаштыру (биекlege 4 катка кадәр булган күпфатирлы йортлар, мансардны да кертеп); әгәр азкатлы күпфатирлы йортта мондый биналарның гомуми майданы 15% тан артмаса, спорт һәм балалар	2.1.1

	мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; төзелгән, төзелгән һәм төзелгән күп фатирлы йорт биналарында торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру.	
Социаль хезмәт күрсәтү йорты	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнырны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	3.2.2
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнырга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләрне, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләрне, гыйбадәт	3.7.1

	кылу йортларын, синагогларны) урнаштыру	
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затлар, дин өһелләре һәм дин өһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйлә рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәмин итү	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар (физкультура мәйданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру	5.1.3
Эчке хокук тәртибен тәмин итү	Эчке эшләр органнарын, Росгвардияне һәм хәрби хезмәт булган коткару хезмәтләрен әзерләү һәм аларның әзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.	8.3
Хезмәт гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен.	4.9
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар,	6.8

	телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиореле, жир өсте һәм жир асты элементә линияләрен, радиофикация линияләрен, антлы кырларны, элементә линияләрен, иярчен элементә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 урнаштыру кодлар белән рәхсәт ителгән файдалану төрләренең эчтәлегендә каралган элементә объектларыннан тыш	
--	---	--

Жир участкаларының иң чик күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрлары, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү.

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте		
		Шәхси торак төзелеше /шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Блокланган торак төзелеше (блокланган йортта бер гаиләгә торак берәмлеге)	Рәхсәт ителгән төзелешнең башка төрләре өчен
Жир кишәрлекләренең иң чик параметрлары				
Минималь майдан	кв.м	1000/1000	1000	1
Максималь майдан	кв.м	5000/5000	5000	5000
Урам (юл йөрү) фронты буйлап минималь киңлек	м	12	6	н/у
Участоклар чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары				
Участок төзелешенең максималь проценты	%	50/40	60	н/у
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән)	м	5	5	н/у

очрақларда)				
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	а) 1 - брандмауэр дивар мәжбүри булганда; б) 3 - башка очрақларда	0 (блокланган торак йортта индивидуаль блок төзү өчен төзелгән яисә төзү өчен билгеләнгән жир кишәрлеге белән чиктәш жир кишәрлегенең ян чигеннән); 1 (янгынга каршы стенаның тиешле дәрәжәдәге булуы мәжбүри); 3 (бүтән очрақларда)	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше (төзелешне көйләү линиясе белән башкасы билгеләнмәгән булса)	м	3	3	н/у
Төзелешләрнең максималь биекlege	м	18	18	н/у
Жир кишәрлекләре коймаларының максималь биекlege	м	2	2	н/у

Искәрмә 1. Таблицада тәкъдим ителгәннәрдән 5% чикләрендә параметрлар тайпылышлары рәхсәт ителә.

Искәрмә 2. Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен, блокланган торак төзелеше өчен, жир кишәрлекләренең ян һәм арткы чикләреннән түбәндәге шарт белән, чигенүләр таблицасында тәкъдим ителгән жир кишәрлекләренең ян һәм арткы чикләреннән түбәндәгеләрдән тайпылышлар рәхсәт ителә:

- күрсәтелгән тайпылышларга жир кишәрлекләре хужаларының үзара ризалыгы бар;

- төп төзелешләр (торақ йортлар) арасындагы ераклык 6 метрга тигез яисә аннан артыграк, ә ярдәмче төзелешләр (хужалык корылмалары, гаражлар һәм башкалар) арасындагы ераклык 2 метрга тигез яисә аннан артып китә (шулай ук ярдәмче корылмаларны блоклау рөхсәт ителә);

- күрше жир кишәрлекләрендә урнашкан корылмалар арасында янгынга каршы норматив ераклыклар саклана.

3 нче искәрмә. Башка таләпләр:

Минималь ара:

2 - 3 кат биеклектәге торақ биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат биеклектәге торақ йортларның озын яклары арасында: ким дигәндә 20 м;

балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торақ биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгыннан - 10 м;

автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр мәйданчыктан;

хужалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

калдыклар өчен контейнерлар булган мәйданчыклардан алып торақ йортлар, балалар учреждениеләре участкалары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән мәйданчыклар - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан булышу корылмаларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Өлеге таблицада жайга салынмаган күрсәткечләр Техник регламентлар, СНиП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Ж1-П. Перспективалы индивидуаль төзелеш зонасы.

Перспективалы индивидуаль торақ төзелеш зонасы планлаштырылуы, Әлмәт муниципаль районының һәм Елховой авыл жирлегенең территориаль планлаштыру документлары нигезендә, йорт янындагы индивидуаль торақ йортлар белән аерым торучы төзелеш өчен бүлеп бирелгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, рөхсәт ителгән файдалануның чикле параметрлары, торақ-коммуналь хужалыгы зонасы өчен жир кишәрлекләрендә төзелешкә таләпләр жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләренә, иң чик параметрларга һәм торақ төзелеше зонасы өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә төзелеш таләпләренә туры килә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Ижтимагый-эшлекле зоналар.

Ижтимагый - эшлекле зоналар сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, жәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын, эшкуарлык эшчәнлеген, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү мәгариф учреждениеләрен, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрен, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектларны, гражданның тормыш эшчәнлеген тәмин итүгә бәйлә башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

ОД1. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы.

ОД1 күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зонасы күпфункцияле билгеләнештәге файдалануның административ, эшлекле, ижтимагый, мәдәни, хезмәт күрсәтүче һәм коммерцияле төрләренең киң спектры булган объектлар формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Кече катлы күпфатирлы торак төзелеше	азкатлы күпкатлы йортларны урнаштыру (4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортлар, мансарныкын да кертеп); спорт һәм балалар майданчыкларын, ял итү майданчыкларын төзекләндерү; торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын азкатлы күпфатирлы йортның гомуми майданы 15 % тәшкил итсә, төзелеп беткән һәм төзелгән-төзекләндерелгән биналарында урнаштыру.	2.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтелүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданның туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	3.2.2
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Кунакханә хезмәте	Кунакханәләргә, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка	4.7

	биналарны урнаштыру	
Көн күреш хезмәте	Халыкка яисә көн күреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюрлары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарға амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлығы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру	3.4.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү оешмалары һәм белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар, шул исәптән, укучыларны физик культура һәм спорт белән шөгыйльләну өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары)	3.5.2
Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	Музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, концерт заллары, планетарийлар урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.6.1
Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнарын, дәүләт пенсия фондын, жирле үзидарә органнарын, судларны, шулай ук эшчәнлекләрен турыдан-туры тәэмин итүче яисә дәүләт һәм (яисә) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.8.1
Эшлекле идарә	Капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру максаты: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйле булмаган идарә эшчәнлегә объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итмәгән алыш-бирешләр кылуны тәэмин итү, шул	4.1

	исәптән биржа эшчәнлегә (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	
Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дөүләт фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре) үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	3.9.2
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Банк һәм иминият эшчәнлегә	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтә торган оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.5
Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләрне оештыру, дискотекалар һәм бию мәйданчыклары, Төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен автоматлары (комарлы уеннар өчен файдаланыла торган уен жиһазларынан тыш), уен мәйданчыклары урнаштыру	4.8.1
Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар урнаштыру (физкультура мәйданчыклары, йөгерү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капитал төзелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы гражданның оборонасы объектларынан тыш	8.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар	3.1.1

	урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчөмсөз милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станциялар, суүткөргөчлөр, электр линиялар, трансформатор подстанциялар, газүткөргөчлөр, элемтө линиялар, телефон станциялар, канализация линиялар, тукталышлар, гаражлар һәм жыештыру һәм авария техникасына хезмөт күрсөтү остаханелөр, кар жыю һәм эретү өчө кирөкле корылмалар)	
Жир кишөрлеклөрөн һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рөвөштө рөхсөт ителгөн куллану төрлөрө		
Мөктөпкөчө, башлангыч һәм урта гомуми белем	Мөгариф, мөктөпкөчө, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчө билгелөнгөн капитал төзелеш объектларын урнаштыру (балалар ясле, балалар бакчалары, мөктөплөр, лицейлар, гимназиялар, сөнгать, музыка мөктөплөрө, белем бирү түгөрөклөрө һәм башка оешмалар, шул исөптөн укучылар физик культура һәм спорт белөн шөгильлөнү өчө билгелөнгөн биналар, спорт корылмалары)	3.5.1
Амбулатор ветеринария хезмөтө күрсөтү	Ветеринария хезмөтлөрө күрсөтү өчө билгелөнгөн капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Базарлар	даими яисө вакытлыча сөүдө (ярминкө, базар, базар) оештыру өчө билгелөнгөн капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сөүдө урынында 200 кв. метрдан артык мөйдан булмавын исөпкө алып; хезмөткөрлөр автомобильлөрө һәм базарга килүчелөр өчө гаражлар һәм (яисө) тукталышлар урнаштыру	4.3
Сөүдө объектлары (сөүдө үзөклөрө, сөүдө-күңөл ачу үзөклөрө (комплекслар))	Гомуми мөйданы 5000 кв. м. булган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатуны һәм (яки) хезмөт күрсөтүнө башкаручы бер яки берничө оешманы урнаштыру, рөхсөт ителгөн куллану төрлөрөнөң эчтөлөгө 4.5 - 4.8.2 кодлары нигезендө; гаражларны һәм (яки) сөүдө үзөгөнө килүчелөр өчө автомобильлөр кую урыннарын урнаштыру	4.2
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исөптөн чиркөү, соборлар, храмнар,	3.7.1

	часовнялар, мечетләр, гыйбадәт йортлары, синагогалар)өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар)гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлар белән рөхсәт ителгән файдалану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында кулланыла торган даими яисә вакытлыча гаражлар, хезмәт автотранспортын саклау өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын туктау һәм саклау өчен, шул исәптән депога стоянкалар урнаштыру	4.9
Транспорт чараларына ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларынан тыш, элемтә объектларын урнаштыру	6.8

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре	Күчмәсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның өһәмияте
	Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары	

Минималь майдан	кв.м	1
Максималь майдан	кв.м	50000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Искәрмә 1. Башка таләпләр:

Кечкенә аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кишәрлекнең алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационар белән дөвалау учреждениеләре өчен участокның алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 30 м;

стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык кимендә 50 м.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СНиП, СанПиН), шөһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

ОД2. Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы.

Сәламәтлек саклау һәм социаль билгеләнештәге объектларны урнаштыру зонасы сәламәтлек саклау һәм социаль яклау учреждениеләрен, шулай ук зонаның төп билгеләнешенә карата хезмәт күрсәтүче объектларны урнаштыру өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жирләрдән рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре участков и объектов капитального строительства		
Стационар медицина хезмәте	Стационарда гражданнарға медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (хастаханәләрне,	3.4.2

	бала тудыру йортларын, диспансерларны, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационар белән дөвалау буенча хезмәт күрсәтүне тәмин итә торган башка объектларны урнаштыру); ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру; санитария авиациясе майданчыкларын урнаштыру	
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрне, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрне, элементә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен җыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм җыештыру	3.1.1
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру	3.4.1
Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәмин итү хезмәте, аз керемле гражданның тукландыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру (аларда гражданның социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яки пенсия түлөләрен билгеләү мәсьәләләре буенча кабул итү, шулай ук иҗтимагый коммерцияле булмаган оешмаларны: коммерцияле булмаган фондларны, хәйрия оешмаларын, мөнфәгәтьләр буенча клубларны урнаштыру	3.2.2
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан		

файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрә		
Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	Суд-медицина һәм патолого-анатомик экспертиза (морглар) үткөрүне гамәлгә ашыручы медицина оешмаларын урнаштыру өчен Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	3.4.3
Социаль хезмәт күрсәтү йорты	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-жирсез гражданныр өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәжбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен тукталышларны урнаштыру	4.9

Жир кишәрлекләренәң чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләрә		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте	
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен	
Жир кишәрлекләренәң чик параметрлары			
Минималь майдан	кв.м	1	
Максималь майдан	кв.м	50000	
Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары			
Участокның алгы	м	0	

чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)		
Минимальные отступы строений от боковых границ участка	м	0
Минимальный отступ строений от задней границы участка	м	0

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның (СП, СанПиН), шәһәр төзелеше проекткау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Житештерү һәм коммуналь зоналар.

Житештерү һәм коммуналь зоналар сәнәгать, коммуналь-склад объектларын, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларын һәм шәһәр төзелеше регламентларында каралган башка объектларны урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын үз эченә кертү өчен билгеләнгән.

ПК1. IV-V класслы куркынычлылык житештерү-коммуналь объектлар зонасы.

IV-V класслы хәвефлеләктәге житештерү-коммуналь объектлар зонасы ПК1 коммуналь-житештерү предприятиеләрен һәм куркынычлы санитар-яклау зонасы 100-50 метр булган IV-V класслы хәвефлеләктәге склад базаларын формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән. Житештерү эшчәнлеген озата баручы коммерцияле хезмәтләрнең киң спектры бирелә. Бердәм зонада күчәмсез миләкнең рөхсәт ителгән төрле төрләрен кушу норматив санитария таләпләрен үтәгән очракта гына мөмкин..

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкөртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү продукциясен әзерләү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яисә санитар саклау	6.2

	зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төренә кертелгән очраklar керми.	
Автомобиль төзелеш сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеplар, ярымприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	6.2.1
Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру.	6.3
Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру.	6.3.1
Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртүгә аларны башка продукциягә (консервацияләү, чүкеү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре житештерү өчен.	6.4
Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру	6.6
Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмалар (золоотваллар, гидротехник корылмалар) урнаштыру; урнаштыру рөхсәт ителгән куллану төренең 3.1 коды белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр	6.7

	челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру	
Складлар	Сәнэгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм докилары, нефть саклагычлары һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлары һәм аларны газ конденсатлы һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары булдырылган житештерү комплексларының бер өлеше булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын (стратегик запасларны саклаудан тыш) урнаштыру	6.9
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчәмсез милек объектларын (котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрне, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрне, элемент линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрен, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрен жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм зретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	3.1.1
Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары	Кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру	7.2.3
Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән жир асты гаражларын, шул исәптән машина урыннарына бүленеп урнаштыру	2.7.1
Фәнни тикшеренүләр үткөрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дөүләт фәннәр академиясе, тәжрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре) үткөрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	3.9.2
Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын түбәндәге максат белән урнаштыру: дөүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйле булмаган	4.1

	идарә эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында башкарылган вакытта товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминият эшчәнлегенән тыш)	
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Эчке эшләр органнарын, Росгвардияне һәм хәрби хезмәт булган коткару хезмәтләрен эзерләү һәм аларның эзерлегенә ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру.	8.3
Автомобильләрен ремонтлау	Автомобильләрен ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрен һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре		
Склад майданчыклары.	Ачык һавада йөкләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш).	6.9.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Профессиональ белем бирү һәм мөгариф өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем жәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләренә яңадан эзерләү һәм квалификацияләрен арттыру эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы оешмалар, шул исәптән физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән биналар, спорт корылмалары) урнаштыру	3.5.2
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Хайваннар өчен приютлар	авыл хужалыгы булмаган хайваннарны тоту, үрчетү, хужасыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш	3.10.2

	объектларын урнаштыру; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыруотвeтствиe с федеральными законами.	
Көнкүреш хезмәтe күрсәтү	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләрe күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтараш, химик чистарту, күмү бюрoлары) урнаштыру	3.3
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мөйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләрe һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3
Жәмәгәт туклануы	Жәмәгәт туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар)урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кибетләр	Сәүдә мөйданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, жир өсте һәм жир асты кабель элемтә линияләрeн, радиофикация линияләрe, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру элемтәнең кабель линияләрeндә, спутник элемтәсe һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрeн карап тоту каралган элемтә объектларынан тыш, элемтә объектларын урнаштыру	6.8
Транспорт чараларын ягулык салу	Автозаправка станцияләрeн урнаштыру; кибетләрне юл сервисы объектлары буларак жәмәгәт туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунакханә хезмәтe күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы объектлары сыйфатында жәмәгәт туклануын оештыру өчен тиешле сәүдә кибетләрeн, биналарны урнаштыру	4.9.1.2

Автомобиль юу урыны	Автомобиль юлларын урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3
---------------------	---	---------

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	1
Максималь мөйдан	кв.м	100000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очрактарда)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге зоналар.

СХ1. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә агросәнәгать комплексы объектларын урнаштыру зонасы.

Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы авыл хужалыгы предприятиеләрен һәм аларга хезмәт күрсәтү объектларын, санитар-яклау зоналарын, торак төзелеше чикләренә һәм әйләнә-тирәлекнең нормалаштырыла торган сыйфат күрсәткечләре булган башка объектларга

кадәр саклау шартларын тәэмин итү өчен СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятияләр, корылмалар һәм башка объектларны санитар классификацияләү» (РФ Баш дүүлөт санитария табибының 2010 елның 9 сентябрдәге 122 номерлы карары белән расланган) нигезендә бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Терлекчелек	Авыл хужалыгы терлекләре (эре мөгезле терлек, сарыклар, кәжәләр, атлар, дөяләр, боланнар)үрчетүгә бәйлә авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы терлекләрен чабу, кәтүлекләр кәтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру, нәселле терлекләр үрчетү, нәсел продукциясен (материалны)житештерү һәм куллану	1.8
Жәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы жәнлекләр үрчетү белән бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану	1.9
Кошчылык	Йорт кошларының, шул исәптән су йөзүчеләрнең нәсел токымнарын үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекчелек продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)житештерү һәм куллану	1.10
Дуңгызчылык	Дуңгызлар үрчетүгә бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен	1.11

	(материал)житештерү һәм куллану	
Умартачылык	<p>Бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм куллану буенча, шул исәптән авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру;</p> <p>умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкөртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру</p>	1.12
Авыл хужалыгын фәнни тәэмин итү	Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен фәнни күзлектән караганда кыйммәтле булган үрнәкләрне алу өчен фәнни һәм селекцион эш алып бару, авыл хужалыгын алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру	1.14
Кыр участкаларында шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү	1.16
Питомниклар	<p>Яшь үсентеләрне авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куаклар, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культуралары үстерү һәм сату;</p> <p>авыл хужалыгы производствосының күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру</p>	1.17
Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру	1.18
Бакчачылык	Хужалык эшчәнлеген, шул исәптән күпьяеллык жыләк-жимеш культуралары, виноград һәм башка күпьяеллык культуралар үстерүгә бәйле авыл хужалыгы жирләрендә гамәлгә ашыру	1.5
Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Жылылык, жылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчемсез милек объектларын	3.1.1

	(котельныйлар, су жыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияларен, суүткөргөчлөрне, электр үткөргөчлөрнө, трансформатор подстанцияларен, газүткөргөчлөрнө, элемтө линияларен, телефон станцияларен, канализацияларнө, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрнө жыештыру һәм авария техникасына, кар жыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм жыештыру	
Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкөртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру	1.15

СХ-1П. Агросәнәгатъ комплексының перспектив мөйданчыклары һәм агросәнәгатъ комплексына хезмәт күрсәтү объектлары зонасы.

СХ-1П агросәнәгатъ комплексын һәм агросәнәгатъ комплексына хезмәт күрсәтү объектларын үстерү зонасы, "Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2010 елның 9 сентябрэндәге 122 номерлы карары белән нигезләнгән) СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә, әйләнә-тирәлекнең нормалаштырыла торган сыйфат күрсәткечләре булган торак төзелеш һәм башка объектлар чикләренә кадәр санитар-яклау зоналарын үтәгәндә, авыл хужалыгы предприятиеләрен һәм аларга хезмәт күрсәтү объектларын формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән

СХ2. Бакчачылык һәм дача участоклары зонасы.

СХ2 бакчачылык һәм дача участоклары зонасы ял итү һәм авыл хужалыгы культураларын үстерү максатларында халык файдалана торган торак төзелешен төзү хокукы белән бакча һәм дача участокларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын файдалануның төп төрләре		
Яшелчәчелек алып бару	Авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен гражданның ялын һәм (яки) үстерүне гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы культураларының инвентарларын	13.1

	һәм уңышын саклау өчен билгелэнгән күчемсез милек объектлары булмаган хужалык корылмаларын урнаштыру	
Бакчачылык алып бару	Авыл хужалыгы культураларының үз ихтыяжлары өчен гражданның ялын һәм (яки) үстерүне гамәлгә ашыру; үз ихтыяжлары өчен бакча йортын, торак йортны, рөхсәт ителгән куллану төрен тасвирламасында күрсәтелгән 2.1 код белән, хужалык корылмаларын һәм гаражларны үз ихтыяжлары өчен урнаштыру;	13.2
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (жир өсте катлары саны өчтән дә ким булмаган, биекlege егерме метрдан да артмаган аерым торучы бинаны) урнаштыру, ул гражданны тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгелэнгән, бүлек өчен билгеләнмэгән мондый бинада яшәү белән бәйле бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану бүлмәләреннән тора. мөстәкыйль күчемсез милек объектлары.; авыл хужалыгы культураларын үстерү; урнаштыру гаражлар өчен үз ихтыяжлары һәм хужалык корылмалары	2.1*
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар) өчен билгелэнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1*
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хажиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен билгелэнгән биналар урнаштыру	3.7.2*
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнырга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгелэнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1*
Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар урнаштыру (физкультура майданчыклары, йөгөрү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3*

Эчке тәртипне тээмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капиталъ төзелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту өчен кирәкле капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы гражданныр оборонасы объектларыннан тыш	8.3*
Кибетләр	Сөүдә мәйданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру	4.4*
Базарлар	даими яисә вакытлыча сөүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капиталъ төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сөүдә урынында 200 кв. метрдан артык мәйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3*

* территорияне планлаштыру буенча расланган документлар булганда («гражданныр тарафыннан үз ихтыяжлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Жир кишәрлекләре күләменә чик күрсәткечләре:

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рәхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте	
		Бакчачылык алып бару өчен/бакчачылык алып бару өчен	Рәхсәт ителгән башка төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренә чик параметрлары			
Минималь мәйдан	кв.м	400/400	1
Максималь мәйдан	кв.м	1500/1500	50000

Рәхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары территорияләре планлаштыру буенча документлар белән билгеләнә («гражданныр тарафыннан үз ихтыяжлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Шөһәр төзелеше регламентлары. Рекреацион билгеләнештәге зоналар.

P2. Табигый ландшафтлар зонасы.

P2 табигать ландшафтлары зонасы гамәлдәге табигый ландшафтны саклау һәм куллану өчен хокукий шартлар тәэмин итү, халык саулығы, урманнарны саклау һәм яңадан торгызу мәнфәгатьләрендә экологик чиста әйләнә-тирә мохитне булдыру, аларны рациональ файдалануны тәэмин итү өчен бүлөп бирелгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Табигать территорияләрен саклау	Бу зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән әйләнә-тирә табигый мохитнең аерым табигый сыйфатларын саклап калу, аерым алганда: тыю полосаларын булдыру һәм карау, саклагыч урманнарны, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларын булдыру һәм карау, саклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жирләрнең үзенчәлекләрен саклау.	9.1

Шәһәр төзелеше регламентлары. Махсус билгеләнештәге зоналар.

СН1. Махсус билгеләнештәге зона.

СН1 махсус кулланылыштагы зона калдыкларны ритуаль урнаштыру, туплау һәм күмү объектларын урнаштыру, шулай ук мондый объектларның техник регламентлар таләпләренә туры китереп санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Ритуаль эшчәнлек	Зиратларны, крематорийларны һәм күмү урыннарын урнаштыру; тиешле дини корылмалар урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция житештерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру	12.1
Дини йолаларны тормышка	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар,	3.7.1

ашыру	мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар)өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	
Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Көнкүреш хезмәтә күрсәтү	Халыкка яки оешмаларга көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (вак-төяк ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чәчтарашханә, кер юу, химчистка, жирләү бюролары)	3.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлөп бирү, күчәмсез милек объектларын (котельный, су алу жайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элементә линияләре, телефон станцияләре, канализация станцияләре, стоянкалар, гаражлар һәм урып-жыю һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, Корылмалар, карны жыю һәм эретү өчен кирәкле) (рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төре төп һәм шартлы рәвештә рөхсәт ителгән барлык төрләре өчен кулланыла)	3.1.1
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	4.9

Жир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчәмсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Жир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь мөйдан	кв.м	1
Максималь мөйдан	кв.м	100000
Жир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне жайга салу	м	0

сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)		
Участокның чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0
Участокның чигеннән корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Өлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

СН-1П. Махсус билгеләнештәге перспективалы зона.

СН-1П махсус файдалану зонасы ритуаль билгеләнештәге объектларны перспективалы урнаштыру, калдыкларны жыю һәм күмү өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

СН2. Махсус билгеләнештәге яшелләндерү зонасы.

Зона гамәлдәге нормативлар нигезендә санитар-яклау зоналарын оештыру һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән.

СН3. Үлэт базын урнаштыру зонасы.

Махсус билгеләнештәге зона, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә, мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнә.

СН4. Үлэт базын чикләү зонасы.

СН-4 зонасы Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрәндәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны йөртү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерү буенча ветеринария кагыйдәләре таләпләренә туры китереп, үлэт базлары өчен санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

11бүлек. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез милекне файдалануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.

Статья 27. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчәмсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.

1. Өлеге кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Елховой авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус

шартлары булган зоналар картасында билгелэнгән зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану түбәндөгечә билгеләнә:

1) әлеге статьяда билгелэнгән чикләүләрне исәпкә алып, картада билгелэнгән тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары;

2) санитар-яклау, су саклау һәм башка чикләүләр зоналарына карата законнарда, башка норматив хокукый актларда билгелэнгән чикләүләр белән.

2. Санитар-яклау зоналарында һәм санитария өзелүләрендә, саклау зоналарында, су саклау зоналарында, яр буе яклау һәм яр буе полосаларында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү түбәндөгә норматив хокукый актларда билгелэнгән:

- Россия Федерациясе Су кодексы;
- Россия Федерациясе Жир кодексы;
- «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Атмосфера һавасын саклау турында» 1999 елның 4 маендагы 96-ФЗ номерлы Федераль закон;
- СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»;
- Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрдәгә 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерүнең Ветеринария кагыйдәләре нигезендә билгелэнгән үлэт базларының санитар-яклау зоналары;
- СанПиН 2.1.1279-03 «Зиратларны, күмү билгеләнешендәгә биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр» (Россия Федерациясе Баш дөүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәгә 35 номерлы карары белән расланды);
- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганаclarын санитар саклау зоналары» (Россия Федерациясе Баш дөүләт санитария табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 номерлы карары белән расланды);
- СП 2.2.3670-20 «Яңа төзелә торган һәм реконструкцияләнә торган сәнәгать предприятиеләрен проектлауга гигиена таләпләре»;
- СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85* Магистраль торбаүткәргечләр» (СССР Дөүләт төзелешенең 1985 елның 30 мартындагы 30 номерлы карары белән расланды);
- СП 42.13330.2016 «СНиП 2.07.01-89* Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

Әлеге Кагыйдәләрне эшлөгәндә әлеге Кагыйдәләрне эшләү вакытында муниципаль берәмлекнең норматив-хокукый актлары кабул иткән чикләүләрнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарында урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү исәпкә алынды.

3. Санитар-яклау зонасы яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганагы булган объектлар һәм производстволар тирәсендә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү максатларында билгеләнә. Санитар-

яклау зонасы күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрану йогынтысын гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы хәвефлелектәге предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халыкның сәламәтлеге өчен кабул итәрлек куркыныч зурлыгына кадәр киметүне тәэмин итә.

Предприятиеләрнең, оешмаларның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-яклау зоналары күләмнәрен төзиләр:

- беренче сыйныф предприятиеләре өчен - 1000 м;
- икенче сыйныф предприятиеләре өчен - 500 м;
- өченче сыйныф предприятиеләре өчен - 300 м;
- дүртенче сыйныф предприятиеләре өчен - 100 м;
- бишенче сыйныф предприятиеләре өчен - 50 м.

Елховой авыл җирлеге территориясендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау чыганаclarы булган барлык куркыныч класслардагы объектлар урнашкан.

Житештерү һәм транспорт предприятиеләренең санитар-яклау зоналарында, коммуналь һәм инженер-транспорт инфраструктурасы объектларында, коммуналь-склад объектларында, чистарту корылмаларында, башка объектларда урнашкан җир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиНом 2.2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә:

- 1) тыелган файдалану төрләре;
- 2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участкалары, шулай ук яшәү тирәлеген сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар мөйданчыклары, мәгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөваллау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суну эзерләү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшлөчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ

билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен майданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автомобильләре су белән тәэмин итү станцияләре.

4. Үлэт базларын санитар-яклау зоналары.

Хәзерге вакытта Елховой авыл жирлегендә бер биотермик чокыр бар.

Биологик калдыкларны жыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә терлек зиратының санитар-яклау зонасы күләме 1000 м тәшкил итә.

Россия Федерациясе Кулланучылар күзәтчелеге федераль хезмәтенең 2006 елның 3 маендагы 0100/4973-06-31 номерлы хаты нигезендә терлекләре чүпләүнең санитар-яклау зонасы күләмен кыскарту, инфекцияләр тарату мөмкинлеген юкка чыгаручы махсус чаралар комплексы үткәрелгәннән соң, туфракны һәм грунт суларын лаборатор тикшерүләр уздырганнан соң, Россия Федерациясенең Баш дәүләт санитария табибы яки аның урынбасары карары буенча мөмкин.

Татарстан Республикасы буенча Россия кулланучылар күзәтчелеге идарәсенең территорияль бүлегенең төп таләпләре булып түбәндәгеләр тора:

- туфраклы урынны тимер-бетон каркас (саркофак) белән каплауны тәэмин итү;

- үлэт базының чиген терек планга төшерү;

- периметр буйлап туфрак учагы ишелеп төшү, аншлаг белән ышанычлы киртәне кую;

- туфракның һәм суның лаборатор контролен оештыру, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп, скважиналарда грунт сулары агымы буенча түбәнрәк.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мәгълүматлары буенча, саркофага өслек калыңлыгы 0,4 метрдан да ким булмаска тиеш; терлек каберлеге 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектәге койма периметры буйлап чикләнергә тиеш; койма яисә бетон саркофагадан 30 м радиуста 1 м биеклектәге жир валы рөвешендә өстәмә саклау зонасы булдырырга кирәк.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсенең 2010 елның 11 февралендәге 01-09-1218 номерлы хаты һәм РСФСР Авыл хужалыгы министрлыгы тарафыннан 1971 елның 3 маенда расланган төзелеш, агрогидромелиоратив һәм башка жир эшләрен башкарганда ветеринария-санитария таләпләре турындагы инструкция 1971 елның 3 маенда 23-95 номерлы хаты нигезендә тиешле кагыйдәләргә үтәгән килеш үлөксә базын күчерү мөмкин. Жәнлексез үлэт базын күчерү мөмкинлеге турындагы карар Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы тарафыннан кабул ителә.

Үлэт базларының санитар-яклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм башка күчмәсез милек объектлары өчен билгеләнә:

- 1) тыелган файдалану төрләре;

- 2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

Терлек базларының санитар-яклау зоналары чикләрендә һәм аларның территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- торак, ижтимагый биналар һәм терлекчелек комплексларын үлэт базыннан 1000 м якынарак урнаштыру;
- терлек көтү, печән чабу;
- жир һәм гуммияле калдыкны үлэт базыннан читкә чыгару.

Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре:

- терлекләренә һәм көтүлекләренә 200 метрга якын урнаштыру;
- автомобиль, тимер юлларны аларның категориясенә карап 50-300 метрдан якынарак урнаштыру;
- «Татарстан Республикасында (Татарстан) гигиена һәм эпидемиология үзәге» Федераль дөүлэт автоном сәламәтлек саклау учреждениесенең 2007 елның 23 октябрдәге 03-03/3965 номерлы хаты нигезендә терлекләр каберлегенең санитар-яклау зонасы территориясендә житештерү объектларын саклау мөмкинлеген билгеләү өчен туфракны һәм грунт суларын химик матдәләргә лаборатор тикшерүләр һәм аккредитация узган лабораторияләрдә себер түләмәсен барлыкка китерә торган кузгатучылар, алынган нәтижеләр белән Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенә мөрәжәгать итәргә кирәк.

5. Автомобиль юлларының санитар аермалары.

Елховой авыл жирлегенә территориясә региональ әһәмияттәге 3 категорияле автомобиль юлларын кисеп үтә. 8.21 п. нигезендә 42.13330.2011 Региональ әһәмияттәге автомобиль юлларыннан «Шәһәр һәм авыл жирлекләрен төзү һәм төзү» планы 3 категорияле санитар аермалар 100 м күләмендә билгеләнә.

Санитария өзеклекләреннән файдалану режимы «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясә» СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 билгеләнә.

Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар өзелүләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участкалары, шулай ук яшәү тирәлегенә сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар майданчыклары, мөгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дөваләу-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару формалары житештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суны әзерләү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар аермалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә файдалану төрләре:

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу урыннары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен майданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләре, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть- һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен езиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, автомобильләре су белән тәэмин итү станцияләре.

6. Магистраль торба үткәргечләрнең санитар аермасы.

СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85* «Магистраль торба үткәргечләр» нигезендә Елховой авыл жирлегә территориясә буйлап узучы магистраль торба үткәргечләрнең санитар аермалары 75,100, 150, 200 һәм 2000 метрны тәшkil итә.

Санитария өзеклекләреннән файдалану режимы СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85* Магистраль торба үткәргечләр» һәм СП 42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» нигезендә билгеләнә.

Торба үткәргечләрнең санитар өзелеше чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- шәһәрләр һәм башка торак пунктлар;
- бакча йортлары, дача бистәләре булган коллектив бакчалар;
- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре;
- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хужалыклары;
- сәт заводлары;
- файдалы казылмалар эшкәртү карьерлары;
- индивидуаль хужалар автомобильләре өчен гаражлар һәм ачык тукталышлар 20 дән артык автомобиль санына;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- торак биналар 3 катлы һәм аннан югарырак;
- тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнары; гидро-, электростанцияләр; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмалары;
- магистраль торба үткәргеченә карамаган су үткәргеч корылмалар һәм насос станцияләре;
- 1000 м³ дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газлар складлары; автомобильләргә ягулык салу станцияләре;
- торбаүткәргечләргә, мачталарга (манараларга) һәм күпканаллы радиорель элементә линиясенә мачталары (манаралары) һәм корылмалары; Россия Элементә министрлыгының һәм башка ведомстволарның күпканаллы радиореле элементә линиясенә корылмалары; телевизион манаралар.

7. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр һәм яр буе яклау полосалары.

Елховой авыл жирлегенең өске су объектлары Дала Зәе елгаларынан һәм аның кушылдыкларынан, шулай ук күлләрдән, буалардан гыйбарәт.

Су саклау зоналары - өске су объектларының яр линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларын пычратуны, чүпләүне, ләм утыруны һәм суларны ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Яр буе полосалары һәр гражданның гомуми файдаланудагы су объектларынан файдалана алуын тәэмин итү максатларында бирелә.

РФ Су кодексы нигезендә елгаларның яки инешләренең су саклау зоналары киңлеге аларның елгалары яисә инешләре өчен озынлык белән билгеләнә:

- 10 км га кадәр - 50 м күләмендә;
- 10 км дан 50 км га кадәр - 100 м күләмендә;
- 50 км һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмендә.

Елга, чишмә башыннан алып инешкә кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе яклау полосасы белән туры килә.

Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының авышлыгына бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире авышлык өчен 30 м яисә кире авышлык өчен - 0°, 40 м тәшкил итә, авышлык өчен 3° һәм аннан да күбрәк авышу өчен - 50 м.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлеге 20 м тәшкил итә, моңа каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләренең яр буе полосалары керми, аларның озынлыгы чишмәдән алып тамагына кадәр 10 м дан артмый. Башыннан алып тамагына кадәр сузылган каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләренең яр буе полосасының киңлеге 10 км, 5 м тәшкил итә.

Шулай итеп, Дала Зәе елгасы өчен куелган су саклау зонасы 200 м тәшкил итә, кушылдыклар һәм зур булмаган су агымнары, күлләр өчен - 50 м, яр буе яклау полосалары - 50 м.

Елгаларның, башка су объектларының су саклау зоналарында урнашкан жир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен түбәндәгеләр билгеләнә:

- тыелган файдалану төрләре;
- Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре, аларны бассейнлы һәм башка территорияль идарә органнары белән килештереп, вәкаләтле дәүләт органнарының су фондыннан файдалану һәм саклау, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән гавами тыңлаулар процедураларынан файдаланып, махсус килештерү буенча рөхсәт ителергә мөмкин.

Елгаларның су саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларынан, башка су объектларынан файдалану төрләре:

- туфракны ашлау өчен агып төшүче сулардан файдалану;
- зиратларны, үлэт базларын урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы матдөләрне күмү;
- үсемлекләрнең корткычларына һәм авыруларына каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;
- Транспорт чараларының (махсус транспорт чараларынан тыш) хәрәкәте һәм туктап торыуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торулары керми.

Яр бие яклау полосалары чикләрендә, су саклау зоналары өчен күрсәтелгән чикләүләр белән беррәттән, түбәндәгеләр тыела:- распашка земель;

- юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;
- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру.

Су саклау зоналары чикләрендә су объектларын пычратудан, чүпләнүдән һәм ташландык хәлдә калдыклардан саклауны тәэмин итүче, су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә, су объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга тапшыру һәм эксплуатацияләү рәхсәт ителә.

Су объектларының яр бие полосасы чикләрендә (механик транспорт чараларын кулланмыйча) алар янында йөрү һәм торыу, шул исәптән һөвәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын жәлеп итү өчен рәхсәт ителә.

Яр бие полосасында тыелган куллану төрләре:

- жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру;
- механик транспорт чараларын кулланып хәрәкәт итү.

8. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналары.

СанПиНом 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» нигезендә су белән тәэмин итү чыганакларын пычранудан санитар саклау зонасы оештырыла, аның составына өч пояс керә: беренче пояс - катгый режим поясы, шулай ук икенче һәм өченче пояс - чикләүләр пояслары.

Жир асты суларының скважиналарын санитар саклау зоналарының эшләнелгән проектлары булмау сәбәпле, алар өчен 50 м төшкил итә торган санитария саклау поясының чикләре билгеләнгән (жир асты сулары - якланмаган).

Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- зур көүсәле агачлар утырту;
- төзелешнең суүткәргеч корылмаларын эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торбаүткәргечләр салу;
- торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру;
- кешеләрнең яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану.

9. Файдалы казылмалар ятмалары.

Елховой авыл җирлегенең бөтен территориясе Ромашкино нефть ятмасы чикләрендә урнашкан.

«Җир асты байлыктары турында» 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 22 статьясы нигезендә җир асты байлыктарынан файдаланучы үзенә бирелгән тау катламы чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын төзүне чикләргә хокуклы.

Җир асты байлыктарының аерым участкаларынан файдалану ил оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәмин итү, җир асты байлыктарынан нәтиҗәле файдалану һәм аларны саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Торак пунктлар һәм территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар территорияләрендә җир асты байлыктарынан файдалану халыкның тормышы һәм сәламәтлеге иминлеге, әйләнә-тирә мохитне саклау куркынычы тудырырга, тау эшкәртмәләренең, бораулау скважиналарының һәм җир асты байлыктарынан файдалануга бәйле башка корылмаларның сакланышын да кертәп, биналарның һәм корылмаларның сакланышын булдырырга мөмкин булган очракларда чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә җир асты байлыктарынан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Җир асты байлыктары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 25 статьясы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын төзү, шулай ук җир асты корылмалары урнашкан урыннарда җир асты байлыктарының дәүләт фонды яисә аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчелеге органнары рәхсәте белән бары тик файдалы казылмалар чыгару мөмкинлеге яисә төзелешнең икътисадый максатчанлыгы исбатлану шартларында гына урнаштыру рәхсәт ителә.

Файдалы казылмалар ятмалары майданнарын үз белдеге белән төзү җитештерелгән чыгымнарны һәм территорияне рекультивацияләү һәм төзелгән объектларны сүтү чыгымнарын каплаусыз туктатыла.

10. Сугарулы сөрүлекләр.

«Җирләрне мелиорацияләү турында» Федераль законның 30 статьясы нигезендә мелиорацияләнгән торган җирләрдә элемент линияләрен, электр тапшыру, торба үткәргечләрне, юлларны һәм башка объектларны төзү һәм эксплуатацияләү агросәнәгать комплексы өлкәсендә дәүләт хезмәтләре күрсәтү, дәүләт милкә белән идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы, шул исәптән мелиорацияне дә кертәп, шулай ук Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең тиешле органнары белән килештереп башкарылырга тиеш.

11. Махсус сакланучы табигать территорияләре.

Кузайкино авыл җирлегенең көнчыгыш чикләре буйлап Төбәк әһәмиятендәге «Дала Зәе елгасы» табигать һәйкәле ага, ул 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрендәге 644 номерлы карарлары белән расланган.

Табигать һәйкәле территориясен саклау режимын, шулай ук законда билгеләнгән тәртиптә су саклау зоналарынан файдалану режимын үтәү зарур.

Статья 28. *Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчемсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.*

Тиешле карталарга һәм регламентларга рәсми расланган документлар эзерләнгән һәм бирелгән саен, күрсәтелгән документлар әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибендә кертелә.

Статья 29. *Гавами сервитутларның эш зоналары.*

Халык алдындагы сервитутларның хәрәкәт итү зоналары чикләре җирлек территорияләрен ызанлау проектларында чагылдырыла һәм җир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарында күрсәтелә.

12 бүлек. *Шәһәр төзелеше регламентлары шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган төп җирләргә билгеләү һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләргә билгеләү.*

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында (әлеге Кагыйдәләрнең II өлеше) территорияль зоналардан, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналардан тыш, гомуми файдаланудагы шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган төп территорияләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары - махсус саклана торган табигать территорияләре, урман фонды җирләре, шәһәр урманнары һәм башкалар сайлап алынган.

Әлеге бүлектә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы һәм җирләргә төп территорияләрен билгеләү тасвирламасы бар.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми һәм таралмый торган гомуми файдаланудагы җирләр һәм җирләр территорияләре билгеләнәргә мөмкин:

Билгеләмәләр	Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми һәм таралмый торган гомуми файдаланудагы җирләр һәм җирләр территорияләре
ЗВФ	Су фонды җирләре
ЗЛФ	Урман фонды җирләре
ДПИ	Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре
СУ	Авыл хужалыгы җирләре

Статья 30. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм җирләргә билгеләү.*

ЗВФ. Су фонды җирләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары өске сулар белән капланган җирләр өчен билгеләнми, ә аларны куллану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дөүләт хакимиятенең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ЗЛФ. Урман фонды җирләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды җирләренә (торак пункт чикләреннән тыш) карата билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенә һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ДПИ. Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 4 өлешенә 4 пункты нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре өчен таратылмый. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый торган җир кишәрлекләрен куллану вәкаләтле органнар тарафыннан федераль законнар нигезендә билгеләнә.

СУ. Авыл хужалыгы җирләре зонасы.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре өчен билгеләнми. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле органнар тарафыннан билгеләнә.

Елховой
авыл җирлеге башлыгы

А.А. Хәсәншин